

PROTEKTADO KAMI!

Child Protection Toolkit: Gabay ng Bata

PROTEKTADO KAMI!

Child Protection Toolkit: Gabay ng Bata

Mensahe ng Country Director

Isang makabatang araw sa inyong lahat!

Kami sa **Educo Philippines** ay buong puso at galak na ibinabahagi sa inyo ang **Child Protection Toolkit**, isang espesyal na gabay na ginawa **para sa inyo—mga bata** upang tiyakin ang inyong **kaligtasan, kaligayahan, at pangalahatang kaginhawaan.**

Ang *toolkit* na ito ay puno ng **mahahalagang impormasyon, makabuluhang gawain, at praktikal na mga paraan** upang matulungan kayong **maunawaan at mapangalagaan ang inyong mga karapatan.** Matutulungan kayo nitong **kilalanin ang mga panganib, protektahan ang inyong sarili,** at **humingi ng tulong** sa tamang mga tao kapag kinakailangan. Sa pamamagitan ng *toolkit* na ito, matututunan ninyo kung paano:

- **Magsabi ng "hindi"** sa mga bagay na hindi kayo komportable,
- **Ibahagi ang inyong nararamdaman** sa inyong mga magulang o tagapangalaga, at
- **Kilalanin ang mga senyales ng pananakot, pang-aabuso, at iba pang banta** sa inyong kaligtasan.

Naniniwala kami na **ang bawat bata ay may karapatang lumaki nang ligtas, masaya, at suportado** sa isang mapagkalingang komunidad. Nais naming gamitin ninyo ang *toolkit* na ito bilang inyong **gabay at sandata** upang **mapalakas ang inyong loob at kaalaman** sa pagprotekta sa inyong sarili at sa iba pang bata sa inyong paligid. Hinihikayat namin kayong **ibahagi ang inyong natutunan** sa inyong mga kaibigan, kapatid, at maging sa inyong pamilya upang **magtulungan tayo sa pagbuo ng isang mas ligtas na mundo para sa lahat.**

Tandaan ninyo, hindi kayo nag-iisa. Lagi kayong may mga tao—gaya ng inyong pamilya, guro, at komunidad—na handang makinig at tumulong sa inyo. Sa pamamagitan ng **pagkilala sa inyong mga karapatan at pagiging aktibo sa inyong sariling proteksiyon,** kayo ay magiging mahalagang bahagi ng pagsisikap upang **maiwasan ang anumang uri ng pang-aabuso at panganib.**

Sama-sama nating itaguyod ang isang ligtas, mapagkalinga, at makatarungang mundo para sa bawat bata.

Marlon A. Villanueva
Country Director

Ang Educo Philippines ay taos-pusong nagpapasalamat sa mga tao at grupong tumulong upang maisakatuparan ang Toolkit na ito. Ang inyong pangkalahatang pagsisikap at determinasyon ay nagbigay-daan para makalikha ng isang mas mapagkalingang kapaligiran para sa mga bata.

Pagkilala

Ipinapahayag din namin ang aming taos-pusong pagkilala sa aming mga naging katuwang na buong pusong naglaan ng kanilang oras at kaalaman upang gawin ang *toolkit* na ito. Naniniwala kami na ito ang magsisilbing gabay upang patuloy na maitaguyod ang karapatan ng mga bata. Lubos naming pinasasalamatan ang mga ahensya sa Bicol at ang aming mga kasamahan na aktibong lumahok sa proseso ng mga konsultasyon at naging kaisa ng Educo Philippines sa layuning mapalalim at mapalawig ang pag-unawa sa karapatan at kapakanan ng mga bata. Pinasasalamatan namin ang Department of Social Welfare and Development (DSWD), Department of the Interior and Local Government (DILG), Council for the Welfare of Children (CWC), Department of Education (DepEd), Commission on Human Rights (CHR), Department of Labor and Employment (DOLE), World Vision Development Foundation (WVDF), Inc., Bicol Center for Community Development, Inc., at Simon of Cyrene Community Rehabilitation and Development Foundation, Inc. sa kanilang matatag na suporta para sa mga bata.

Lubos din kaming nagpapasalamat sa aming mga katuwang sa lokal na pamahalaan (LGUs) mula sa aming mga sponsored program areas (SPAs), ang mga Pamahalaang Panlalawigan ng Albay, Sorsogon, at Catanduanes, at Pamahalaang Bayan ng Manito, Pilar, Castilla, Donsol, at Caramoran. Salamat sa inyong patuloy na pagtaguyod ng isang mapagmahal at mapagkalingang kapaligiran para sa mga bata. Kinikilala rin namin ang aming mga Community Volunteers mula sa iba't ibang sponsored program areas sa kanilang ginagawa. Ang inyong patuloy na suporta ang nagsisiguro na naihatid natin ang pinakamahusay na serbisyo para sa mga bata.

Higit sa lahat, ang aming taos-pusong pasasalamat sa lahat ng mga bata na patuloy na nagbibigay-inspirasyon sa amin. Ang inyong aktibong pakikilahok sa proseso ng pagbuo ng *toolkit* na ito ay tunay na nagpapalakas at nagpapatibay sa karapatan at kapakanan ng bawat bata. Salamat sa pagiging mahalagang bahagi ng aming paglalakbay tungo sa isang mundo na kung saan ganap na tinatamasa ng lahat ng bata ang kanilang mga karapatan at namumuhay nang may dignidad.

Sa lahat ng mga mambabasa ng *Toolkit* na ito, nawa'y maging daan ito upang mapalakas ang inyong kakayahan sa pagtataguyod ng mga komunidad na nagpoprotekta, nangangalaga, at nagpapahalaga sa kapakanan ng mga bata.

Nawa'y ang *Toolkit* na ito ay magsilbing isang mahalagang mapagkukunan ng kaalaman upang higit na maunawaan at maisulong ang karapatan, at kagalingan ng bawat bata.

Mga Nilalaman

1 Panimula

- i** Pabalat
- ii** Mensahe ng *Country Director*
- iii** Pagkilala
- iv** Mga Nilalaman
- vi** Talaan ng Akronim
- x** Para kanino ang *Toolkit* na ito?
- xi** Kilalanin ang Team Proteksiyon
- xiii** Introduksyon

2 Child Protection Aspects

- 01** Bakit kailangan ng Proteksiyon ng Bata?
- 02** Ano ang UNCRC?
- 05** *Roadmap* ng Kasaysayan ng UNCRC
- 08** Kategoriya ng Karapatang Pambata
- 13** Mga Prinsipyo ng Karapatang Pambata
- 18** Mga Responsibilidad mo bilang Bata

3 Awareness on Child Abuse

- 24** Ang kahulugan ng salitang Bata
- 26** Ano ang *Child Abuse*?
- 28** Iba't ibang Uri ng Pang-aabuso
- 29** Pisikal na Pang-aabuso
- 31** Seksuwal na Pang-aabuso
- 33** Sikolohikal at Emosyonal na Pang-aabuso
- 35** Kapabayaang
- 38** Bullying
- 41** OSAEC
- 45** *Child Labor*
- 50** *Children in Situations of Armed Conflict*
- 55** Mga Dapat Gawin Sakaling Makaranas ng Pang-aabuso

Mga Nilalaman

4 Child Protection Framework and Mechanism

- 61** *Ano ang Child Protection?*
- 63** *Ano ang Child Protection System?*
- 64** *Mga International Legal Framework ng Child Protection*
- 67** *Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata*
- 94** *Mga mekanismo at estratehiya sa pagprotekta sa bata*
- 105** *Child Safeguarding Policy*
- 107** *DepEd Child Protection Policy*
- 114** *Pag-uulat at Pagsangguni*
- 115** *Child Protection Referral Pathway*
- 117** *Reporting Channels on Violence Against Children (VAC)*

5 Child Participation in Different Setting

- 120** *Mga Benepisyong partisipasyon ng Bata*
- 121** *Mga Paraan ng Makabuluhang Pakikilahok ng mga Bata*
- 124** *Partisipasyon ng Bata sa iba't ibang Lugar*
- 127** *Mga Inisyatibo ng Educo Tungo sa Pagpapatibay ng Proteksiyon sa Bata*
- 131** *Welcome to Child Friendly Community*

6 Annexes

- 132** *Mga Pahayag mula sa Kabataang Bikolano*
- 134** *Susi sa Pagwawasto*
- 135** *Kahulugan ng mga Salita*
- 140** *Mga Sanggunian*

Talaan ng Akronim

4Ps	Pantawid Pamilyang Pilipino Program	CWD	Child with Disability
BCO	Barangay Children's Organization	DepEd	Department of Education
BCPC	Barangay Council for the Protection of Children	DILG	Department of the Interior and Local Government
CAR	Children at risk	DOLE	Department of Labor and Employment
CCT	Conditional Cash Transfer	DRRM	Disaster Risk Reduction and Management
CFLGA	Child-friendly Local Governance Audit	DSWD	Department of Social Welfare and Development
CICL	Children in Conflict with the Law	GAD	Gender and Development
CL	Child Labor	GC	General Comment
CP	Child Protection	GIDAs	Geographically Isolated and Disadvantaged Areas
CR	Child Rights	GPTA	General Parent and Teacher Association
CSAEM	Child Sexual Abuse and Exploitation Material	ICT	Information and Communications Technology
CSO	Civil Society Organization	IEC	Information, Education, and Communication
CWC	Council for the Welfare of Children		

Talaan ng Akronim

IRA	Internal Revenue Allotment (<i>now National Tax Allotment or NTA</i>)
LCPC	Local Council for the Protection of Children
LGBTQIA+	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex, and Asexual
LGC	Local Government Code
LGU	Local Government Unit
LRDP	Local and Regional Development Plan
LSWDO	Local Social Welfare and Development Office
MC	Memorandum Circular
MSWDO	Municipal Social Welfare and Development Office/Officer
NGA	National Government Agency
NGO	Non-Government Organization
OSAEC	Online Sexual Abuse and Exploitation of Children
PD	Presidential Decree
PDP	Philippine Development Plan
PPA	Programs, Projects, and Activities
PWD	Person with Disability
PSA	Philippine Statistics Authority
QR	Quick Response (code)
RA	Republic Act

Talaan ng Akronim

SCPC	School Child Protection Committee
SDG	Sustainable Development Goals
SELG	Supreme Elementary Learner Government
SFP	Supplemental Feeding Program
SHIELD	Strategic Help Desk for Information, Education, Livelihood, and other Development Interventions
SK	Sangguniang Kabataan
SOGIE	Sexual Orientation, Gender Identity, and Gender Expression
SPA	Sponsored Program Areas
SSLG	Supreme Secondary Learner Government
UN	United Nations
UNCRC	United Nations Convention on the Rights of the Child
UNDHR	United Nations Declaration of Human Rights
UNESCO	United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
UNICEF	United Nations Children’s Fund
VAWC	Violence Against Women and Children
WCPD	Women and Children Protection Desk

Ang *Toolkit* na ito ay kay:

Para kanino ang Toolkit na ito?

Ang *Child Protection Toolkit* na ito ay nakadiseno para sa mga batang edad 13 hanggang 17. Maaari din itong gamitin ng mga batang nasa edad 9 hanggang 12 habang ginagabayan ng mga magulang o tagapangalaga. Naglalaman ito ng mga impormasyon tungkol sa *child protection*; mga pamamaraan upang matamasa ninyo ang inyong mga karapatan bilang bata; at, mga batayan sa pagpapatupad ng mga batas at polisiya na sumusuporta rito.

Ito ay produkto ng serye ng konsultasyon sa mga *duty-bearers* (magulang, opisyal ng gobyerno o pribadong sektor, guro at tagapangalaga) at *rights holders* o mga batang Pilipinong kagaya ninyo.

Kung may mga katanungan kayo ukol sa mga nilalaman ng *toolkit* na ito, mangyaring sumangguni sa nakatatandang may kopya ng *Parent's Toolkit* o *Manual for Development Workers*.

Para sa bata

Para sa magulang
o tagapangalaga

Para sa
*development
workers*

Kilalanin ang inyong mga bagong kaibigan

Proximo "Pro" Dela Cruz Jr.

Ako si Proximo, 12 taong gulang. Tinatawag nila akong Pro. Ako ang *Public Information Officer* (PIO) ng *Supreme Secondary Learner Government* (SSLG) sa aming paaralan at kinatawan ng mga mag-aaral sa *School Child Protection Committee* (SCPC). Nagsisilbing boses ako ng mga bata at mag-aaral lalo na sa usaping *child protection*.

Tekiara "Tek" Amir

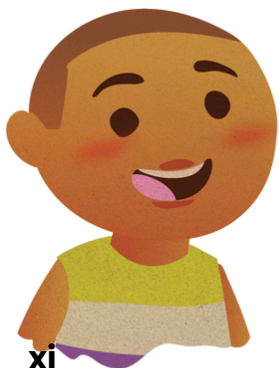
As-salamu alaykum!

Ako naman si Tekiara. Maaari ninyo akong tawaging Tek. Ako ay 13 taong gulang na batang Muslim. Sekretarya ako ng *Barangay Children's Organization* (BCO) sa aming barangay. Adbokasiya kong tiyaking walang diskriminasyon sa mga bata sa aming pamayanan.

Siony "Shawn" Santos

At ako naman si Shawn, 15 taong gulang, ang pinakamatanda sa aming barkada. Kinatawan at boses ako ng *Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex, and Asexual* (LGBTQIA+) *community*.

Kami ang inyong

Protektropa!

Samahan ninyo kaming
alamin ang iba't ibang lebel
ng *child protection*.

HINDI KA “BATA LANG”

May magagawa ka upang maprotektahan at maiwasang maging biktima ng pang-aabuso.

Dapat na alam mo ang iyong mga karapatan at responsibilidad bilang isang bata.

Alam mo rin dapat kung sino-sino ang kasama mo na nagtataguyod ng iyong mga karapatan.

Magandang araw!
Ako si Pro, narito ako para
samahan ka na sagutin ang
Gawain 1: My Circle of Trust.

Handa ka na ba?

Gawain 1: My Circle of Trust

Sino-sino ang limang tao (edad 18 pataas) na pinagkakatiwalaan mo na maaaring gumabay sa iyo sa pagsagot ng mga gawain sa *toolkit* na ito? Isulat ang kanilang mga pangalan sa patlang.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Parent's Toolkit

Gabay sa Magulang o Tagapangalaga: Gabayan ang inyong anak o estudyante sa pagbabasa ng bawat bahagi ng *toolkit* na ito gamit ang *Parent's Toolkit* na may katulad na pamagat.

Paglalakbay sa Isang Maayos at Ligtas na Komunidad

Mayroon tayong *Child Protection Toolkit* upang matiyak na ikaw ay protektado sa lahat ng oras at pagkakataon.

Tara na! Simulan natin ang paglalakbay patungo sa isang maayos at ligtas na komunidad!

Iba't Ibang Lebel ng *Child Protection*

Level 1: Child Protection Aspects

Nakapaloob dito ang konsepto tungkol sa kahalagahan ng pagtamasa ng iyong mga karapatan bilang bata.

Level 2: Awareness on Child Abuse

Dito tinatalakay ang mga legal na depinisyong bata at ang iba't ibang uri ng pang-aabuso.

Level 3: Child Protection Framework and Mechanism

Tinutukoy dito ang mga batas, polisiya, programa at mekanismo ng *child protection* sa Pilipinas.

Level 4: Child Participation in Different Settings

Pinahahalagahan dito ang makabuluhang pakikilahok ng bawat bata sa *child protection*.

START

Bakit Kailangang Bigyang Proteksiyon ang mga Bata?

Alam mo ba na ang mga bata ang pinakabulnerableng grupo sa lipunan? Ang ibig sabihin nito ay may nagagawa ang mga nakatatanda na hindi kayang gawin ng batang katulad mo.

Ayon sa Council for the Welfare of Children (CWC) at United Nations Children's Fund (UNICEF), may mga batang kagaya mo ang hindi lubusang natatamasa ang karapatan dahil sa iba't ibang uri ng karahasan.

Bilang suporta, pinagtibay ng mga lider ng mga nagkakaisang bansa o United Nations (UN) ang United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC) upang maprotektahan ang mga bata sa panahon man ng digmaan o kapayapaan.

Ano ang UNCRC?

Alam n'yo ba na ang *United Nations Convention on the Rights of the Child* (UNCRC) ay isang pandaigdigang kasunduan na naglalaman ng mga karapatan ng mga bata? Ito ay may 54 na artikulo at nahahati sa apat na kategorya ng mga karapatang pambata.

SCAN ME

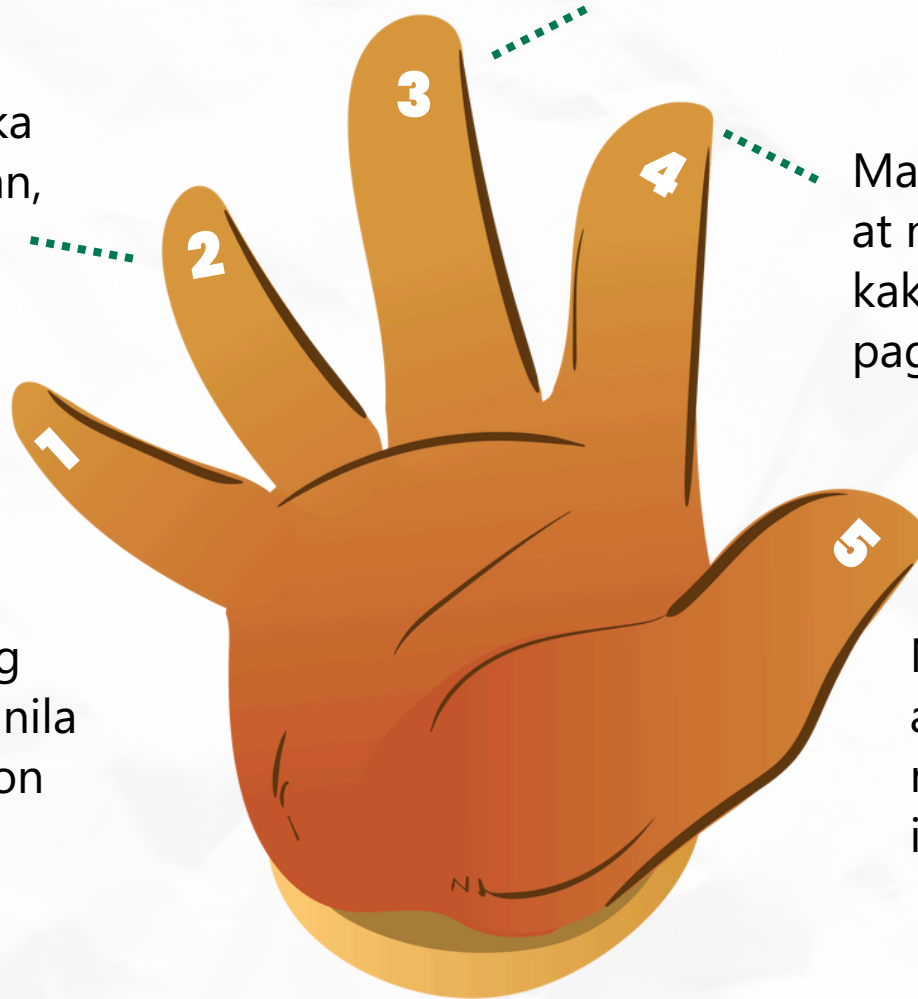
Para sa buong nilalaman ng 54 artikulo ng UNCRC, i-scan ang QR Code na ito.

Mga Layunin ng UNCRC

Mabigyan ka ng edukasyong tutulong na maabot mo ang iyong mga pangarap sa buhay

Maprotektahan ka mula sa karahasan, pang-aabuso, o kapabayaang

Malaya kang makapagpahayag at mapakinggan nila ang iyong opinyon

Mabuhay ka nang maayos at mapaunlad ang iyong kakayahan sa lahat ng pagkakataon

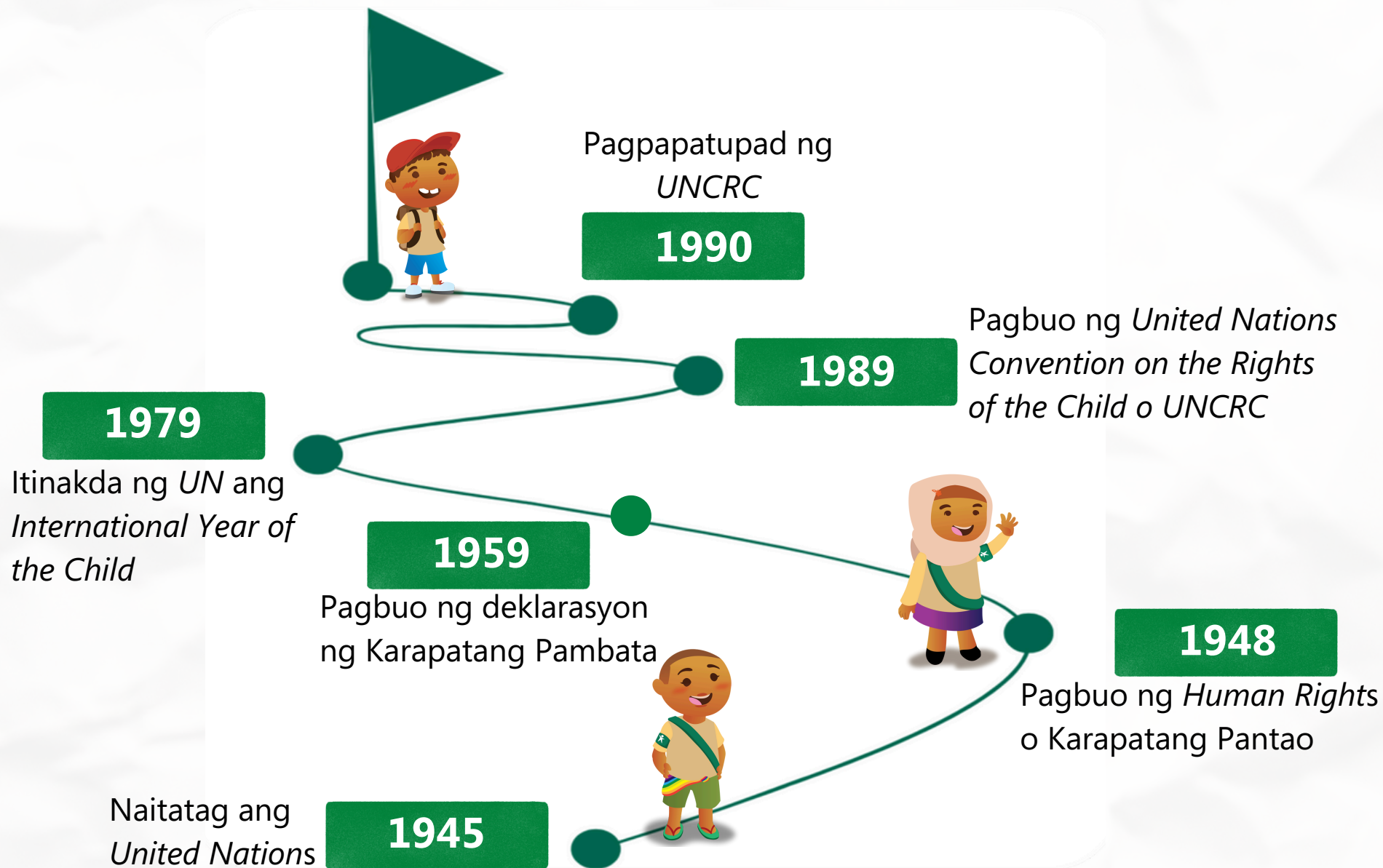
Mapalaki ka nang maayos at magkaroon ka ng magandang relasyon sa iyong mga magulang

Gawain 2: Magic 5

Panuto: Isulat ang iyong pagkaunawa sa mga nabanggit na layunin ng UNCRC.

Roadmap ng Kasaysayan ng UNCRC

Roadmap ng Kasaysayan ng UNCRC

Sa panahon ng Unang at Ikalawang Digmaang Pandaigdig, maraming bata ang naabuso, nawalan ng mga magulang, tirahan, pagkain, at nawalay sa mga mahal sa buhay. Ito ang nagbunsod sa pagkakatatag ng *United Nations* (UN) noong 1945.

Naging daan ang UN para sa pantay na pagkilala at pagpapahalaga sa buhay ng tao sa pamamagitan ng pagbuo ng karapatang pantao na nakapaloob sa *Universal Declaration of Human Rights (UDHR)*.

Sa loob ng mga sumunod na dekada, nagsimulang tumanggap ang UN ng mga ideya hinggil sa karapatan ng mga bata. Noong 1959, ang Pangkalahatang Asemblea ng mga Bansa ng *United Nations* ay nagpatibay ng Deklarasyon ng mga Karapatan ng Bata.

Ninais na pagtibayin pa ang proteksiyon para sa mga bata kaya naman, noong 1979, itinakda ng *United Nations ang International Year of the Child*.

Sa Pangkalahatang Asemblea noong Nobyembre 20, 1989, nabuo ang *United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC)*. Dito isinulat, ipinahayag at tinanggap ang isang komprehensibong dokumentong nagbigay ng isang malinaw at legal na pagkilala sa karapatan ng bawat bata. Ito ay walang pagtutol na inaprubahan at naging epektibo noong Setyembre 2, 1990.

Noong Enero 26, 1990, naging ika-109 na bansa ang Pilipinas na lumagda sa Konbensiyon. Ito ay naratify/pinagtibay ng Senado noong Agosto 21, 1990.

Kumusta, Shawn?
Aalamin natin ang apat na
kategorya at prinsipyo ng
karapatang pambata.

Sige, Pro.
Gusto kong malaman ang
mga ito. Malaking tulong
ito para sa ating
proteksiyon.

Kategorya ng Karapatang Pambata

Narito ang apat (4) na kategorya ng karapatang pambata:

- Survival Rights
- Development Rights
- Protection Rights
- Participation Rights

Karapatang Mabuhay (*Right to Survival*)

Tumutukoy ito sa mga karapatan ng mga bata na mabuhay at matamasa ang mga pangunahing pangangailangan.

Article 6

Life, Survival, and Development

Article 24

Health and
Health Services

Karapatang Umunlad (*Right to Development*)

Tungkol ito sa mga karapatan ng mga bata upang mapaunlad ang kanilang kakayahan.

Article 9

To be with Parents or caregivers

Article 15

Freedom of Association

Article 29

Goals of Education

Karapatang Maprotektahan (*Right to Protection*)

Tumutukoy ito sa mga karapatan ng bata na maprotektahan laban sa anumang uri ng pang-aabuso.

Article 16

Right to Privacy

Article 19

Protection from Violence, Abuse, and Neglect

Article 36

Protection from other Forms of Exploitation

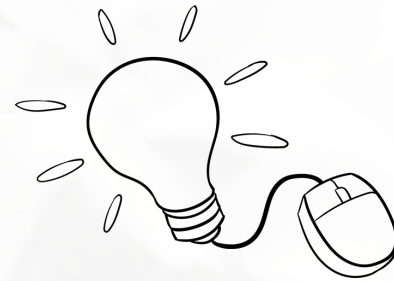
Karapatang Makilahok (*Right to Participate*)

Tungkol ito sa mga karapatan ng bata na makilahok sa mga gawain sa komunidad.

Article 12

Respect for the Views
of the Child

Article 13

Freedom of Expression

Article 42

Knowledge of Rights

Mga Prinsipyo ng Karapatang Pambata

Narito naman ang apat (4) na prinsipyo ng karapatang pambata:

- Non-discrimination
- Best Interest of the Child
- Right to Life, Survival and Development
- Participation and Being Listened To

Non-discrimination

Ang prinsipyong ito ay naglalayong magbigay ng katiyakan na matamasa ng lahat ng mga bata ang kanilang karapatan nang walang anumang diskriminasyon.

Best Interest of the Child

Sa lahat ng pagkakataon, pangunahing isinasaalang-alang sa prinsipyong ito ang kapakanan ng bawat bata.

Right to Life, Survival and Development

Ang prinsipyo ng kaligtasan ng buhay at pag-unlad ay nagbibigay sa mga bata ng karapatang mabuhay at magkaroon ng patas na akses o pagkakataong makinabang sa mga pangunahing pangangailangan tulad ng pagkain, malinis na tubig, at pangangalaga sa kalusugan.

Mahalaga rin ang tungkulin ng mga duty-bearers na suportahan ang mga bata upang makapag-aral, malinang ang kanilang mga kakayahan at matulungan silang maabot ang kanilang buong potensiyal.

Participation and Being Listened To

Ang prinsipyo ng pakikilahok ay nagpapatibay ng kalayaan sa pagpapahayag ng sariling opinyon at pakikinig sa ibang pananaw.

Ang saya ng ating paglalakbay!
Natutunan na natin ang ating
mga karapatan bilang bata.

Ano naman kaya ang ating
mga responsibilidad sa ating
lipunan bilang batang
Pilipino?

Huwag kayong mag-alala
Shawn at Tek, sa ating patuloy na
paglalakbay, aalamin natin ang mga
responsibilidad natin bilang bata.

Tara na!

Batang Pilipino, May Papel Ka sa Lipunan!

Tungkulin ng pamahalaan at ng mga nakatatanda na kilalanin ang iyong papel sa bansa. Dapat kang maprotektahan mula sa anumang uri ng kapahamakan, pang-aabuso, at kondisyon na nakapipinsala sa iyong pag-unlad. Responsibilidad ng pamahalaan na isulong at itaguyod ang iyong karapatan.

May tungkulin ka rin bilang batang Pilipino na ipamalas ang iyong kakayahan at tulungang abutin ang iyong kabuuang potensiyal. Habang ang iyong mga karapatan ay pinoprotektahan, inaasahan ng lahat na ikaw ay maging responsableng mamamayan.

Mga Responsibilidad Mo Bilang Bata

- Kumain ng masusustansiyang pagkain upang mapanatiling malakas ang pangangatawan.
- Mag-aral nang mabuti para mapaunlad ang sarili.
- Sikaping mamuhay bilang isang mabuting tao.
- Mahalin at igalang ang mga magulang at nakatatanda.
- Maging responsable sa pananalita at igalang ang pananaw ng iba.
- Maibahagi at magamit sa tama ang mga impormasyon.
- Maging responsable sa paggamit ng *gadget* at *social media platforms*.
- Aktibong makilahok sa mga gawain sa pamayanan.
- Sumunod sa mga ipinatutupad na batas.

Gawain 3: Karapatan, Pagtapatin

Panuto: Pagtapat-tapat in ang mga sitwasyon sa Hanay A sa mga karapatan ng mga bata na nasa Hanay B. Isulat sa patlang ang titik ng tamang sagot. Kapag nakakuha ka ng tatlong tamang sagot, maaari ka nang magpatuloy sa lebel 2.

HANAY A

- _____ 1. Malaya kang nakagagalaw, nagkakaroon ng iba't ibang karanasan at pagkakakilanlan bilang bata.
- _____ 2. Sa tuwing ikaw ay nangangailangan ng tulong, naaasahan mo ang iyong magulang, tagapangalaga, o nakatatanda.
- _____ 3. Nakakapag-aral ka na siyang isang mahalagang susi na nagbubukas ng mga oportunidad para sa iyong sariling pag-unlad at pagpapabuti.
- _____ 4. Malaya kang nakapag-iisip at nakagagawa ng desisyon ayon sa iyong konsensiya gaya ng pagpili ng sarili mong paniniwala o relihiyon.
- _____ 5. Ligtas ka sa anumang uri ng diskriminasyon kahit saan dahil sa pagkalinga ng iyong magulang, tagapangalaga, o iba pang nakatatanda sa inyong bahay.

HANAY B

- A. Karapatang mapalaki at magkaroon ng maayos na relasyon sa mga magulang o tagapangalaga
- B. Karapatang maging protektado sa anumang kapahamakan
- C. Karapatang mabigyan ng makalidad na edukasyon
- D. Karapatang magpahayag at mapakinggan
- E. Karapatang mabuhay, maging ligtas at umunlad
- F. Karapatang maisilang

Pagbati!

Narito na ang ating *badge* bilang patunay na natapos na natin ang *Level 1*.
Maaari na tayong magpatuloy.

Sa pagpapatuloy ng paglalakbay...

Maligayang pagdating sa *Level 2!*

Ngayong nalaman na natin ang kahalagahan ng pagtamasa ng iyong mga karapatan bilang bata, ituloy natin ang paglalakbay.

Sabay-sabay nating alamin ang kasunod na paksa.

Level 2
Aware-
ness
on
Child
Abuse

Ikaw ay Bata, Kasali Ka!

Alam mo ba kung sino-sino ang itinuturing na bata?

May iba't ibang kahulugan ang salitang bata ayon sa mga ipinapatupad na batas patungkol sa pagbibigay-proteksiyon. Mahalaga na alam mo ang mga ito.

Sa lebel na ito, matututunan mo ang mga konsepto ng *child protection* at iba't ibang uri ng pang-aabuso sa karapatan ng bawat bata.

Kahulugan ng salitang “Bata”

Bata ang tawag sa indibidwal na mas mababa ang edad sa 18 taong gulang o kilala rin sa tawag na *rights holder*.

Ayon sa **RA 7610**, maaari ding tawaging “bata” ang indibidwal na lagpas na sa 18 taong gulang, ngunit hindi kayang magdesisyon o protektahan ang sarili dahil sa kaniyang kapansanan.

An illustration of a girl and a boy standing on a dirt path in a grassy field under a blue sky with clouds. The girl on the left is wearing a pink hijab, a green sash with a white star, and a circular badge that says 'Child Protection Agency' with the number '1'. The boy on the right is wearing a red cap, a brown backpack with a similar badge, and blue shorts. Both characters have their arms outstretched as if in conversation.

Hayan! Nalaman natin ang kahulugan ng salitang **bata**. Nais ko namang matutunan kung paano ako makatutulong sa mga batang naabusado.

Tek, sa pagpapatuloy ng ating paglalakbay, malalaman na natin ang mga konsepto patungkol sa *child abuse*. Handa na rin akong makatulong sa ating kapwa bata.

Ano ang Child Abuse?

Ang **Child Abuse** ay tumutukoy sa **hindi makataong pagtrato sa bata maging ito man ay isang beses o paulit-ulit**, kabilang ang mga sumusunod:

- pisikal, sikolohikal, emosyonal, at seksuwal na pang-aabuso;
- kapabayaan;
- anumang kilos sa pamamagitan ng salita o gawa na nagpapababa o sumisira sa dignidad ng isang bata bilang tao;
- pagkakait ng mga pangunahing pangangailangan para mabuhay, gaya ng pagkain at tirahan; at
- hindi agarang pagbibigay ng medikal na lunas na nagdudulot ng seryosong pinsala sa paglaki at pag-unlad o permanenteng pagkabaldado o kaya'y pagkamatay.

Sanggunian: Sec. 3, RA 7610 otherwise known as “Special Protection of Children Against Abuse, Exploitation and Discrimination Act”

Alam mo ba?

Ayon sa **2015 National Baseline Survey**, **80%** ng mga batang Pilipino ay nakaranas ng iba't ibang anyo ng karahasan sa bahay, sa paaralan, sa kanilang komunidad, at sa online. Idagdag pa rito na **7 sa bawat 10 na bata** ang kulang ang kamalayan sa mga serbisyong maaaring makatulong sa kanila.

Sanggunian: National Baseline Study on Violence Against Children in the Philippines. UNICEF Philippines, 2016

Iba't ibang Uri ng Pang-aabuso

- A. Pisikal
- B. Seksuwal
- C. Sikolohikal at emosyonal
- D. Kapabayaan
- E. *Bullying*
- F. *Online Sexual Abuse and Exploitation of Children (OSAEC)*
- G. *Child Labor*
- H. *Children in Situations of Armed Conflict*

Sanggunian: *National Baseline Study on Violence Against Children in the Philippines.*
UNICEF Philippines, 2016

A. Pisikal na Pang-aabuso

Tumutukoy ito sa pisikal na pagpapahirap o pagmamalupit sa isang bata.

Mga Halimbawa:

- Pagkurot
- Pagpalo
- Pagtadyak
- Pagbugbog
- Pagtali
- Pagsakal
- Pagsunog sa balat

Sanggunian: National Baseline Study on Violence Against Children in the Philippines. UNICEF Philippines, 2016

Mga Epekto ng Pisikal na Pang-aabuso

Pisikal

- Pagkakaroon ng pasa, pantal, paso o mga sugat sa katawan
- Pagkabali ng buto
- Panghihina
- Pagkahimatay

Pag-uugali

- Pag-aatubili o takot na makipag-ugnayan sa mga nakatatanda o mga magulang
- Kawalan ng tiwala sa sarili at sa iba
- Magagalitin
- Pagiging agresibo
- Mapanghamak o *hostile*

B. Seksuwal na Pang-aabuso

Tumutukoy ito sa anumang anyo ng seksuwal na aktibidad o pakikipag-ugnayan sa bata.

Mga Halimbawa:

- *Sexual Abuse and Exploitation*
- *Sexual Harassment*
- *Sexual Assault*
- *Sextortion*
- *Rape*
- *Online Sexual Abuse and Exploitation of Children (OSAEC)*
- *Child Sexual Abuse or Exploitation Materials (CSAEM)*
- *Child Trafficking*

Mga Epekto ng Seksuwal na Pang-aabuso

Pisikal

- Hirap sa paglalakad
- Nakakaramdam ng sakit sa pribadong bahagi ng katawan
- Maraming pasa sa katawan

Pag-uugali

- Pag-aatubili o takot na makipag-ugnayan
- Matamlay/malungkot
- Nag-iilusyon
- Tulala/balisa
- Magagalitin
- Nagpapakita ng hindi pangkaraniwang interes sa pakikipagtalik

C. Sikolohikal at Emosyonal na Pang-aabuso

Ito ang hindi maayos na pakikitungo sa bata sa aspektong sikolohikal at emosyonal na nagdudulot ng pagbabago sa ugali at damdamin.

Mga Halimbawa:

- Pang-aalipusta
- Paninigaw
- Pagmumura
- Pananakot

Mga Epekto ng Sikolohikal at Emosyonal na Pang-aabuso

Pisikal

- Hindi makapagsalita nang maayos
- Mabagal na paglaki
- Hindi pangkaraniwang pagkilos
- Pagsipsip ng daliri o *thumbsucking*

Pag-uugali

- May sumpong o *tantrums*
- Palaaway
- Madalas na malungkot
- Magagalitin
- Marahas
- Nagpapakita ng hindi akmang emosyon sa sitwasyon

D. Kapabayaán

Ito ay ang kakulangan o kawalan ng tamang atensiyon, pangangalaga at suporta ng magulang o sinumang taong pinagkakatiwalaang mag-alaga sa bata.

Mga Halimbawa:

- Hindi pagtugon sa pangangailangan ng bata tulad ng hindi pagbibigay ng sapat na pagkain, tirahan, medikal na pangangalaga at emosyonal na suporta
- Pag-iwan sa bata

Mga Epekto ng Kapabayaanan

Pisikal

- Madalas magkasakit
- Madaling mapagod at manghina
- Malnutrisyon
- Mabagal na paglaki

Pag-uugali

- Nakahihiligang manghingi ng pagkain at pera
- Nagnanakaw
- Magagalitin
- Madaling mairita
- Palaaway

Pro, mayroon pa palang ibang uri ng pang-aabuso.

Alamin pa natin ang mga ito.

E. *Bullying*

Ang *bullying* ay pagdulot ng pisikal at pasalitang pananakit nang paulit-ulit. Natutukoy ang pambu-bully sa pamamagitan ng intensiyon, dalas, at kapangyarihan at ito ay isang maling pattern ng pag-uugali. Ang bullying ay maaring mangyari ng harapan o kaya naman ay online.

Sanggunian: www.unicef.org

Mga Halimbawa:

- Pananakot
- Palihim na pagsubaybay o *stalking*
- Pagkuha ng gamit ng iba
- Pamamahiya
- Pagsira ng gamit

Upang mas maunawaan ang
usapin tungkol sa *bullying*,
dumako sa pahina 83.

Mga Epekto ng *Bullying*

- Mababang pagpapahalaga sa sarili
- Pag-iwas sa mga kaibigan at sa mga okasyong panlipunan
- Pagtakas sa bahay at pananakit sa sarili
- Pagliban o kawalan ng interes sa pag-aaral
- Problema sa pagtulog tulad ng *insomnia* at bangungot
- Pag-iisip tungkol sa pagpapakamatay o *suicidal tendency*
- Pagkabalisa at depresyon
- Malumbay
- Kawalan ng ganang kumain
- Nanunukso at nambabanta
- Namamalo, nanununtok, nambubugbog
- Panliligalig, pagbibigay ng mapanakit na komento/mensahe
- Pambabanta, pagpapanggap, at pang-aabusong *online*

Sanggunian: National Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health , 2017
STOMP Out Bullying End the Hate Change the Culture, 2005

F. Online Sexual Abuse and Exploitation of Children (OSAEC)

Ito ay isang uri ng seksuwal na karahasan o pang-aabuso gaya ng pagmamaniipula at pagsasamantala sa mga bata na nagaganap sa *online platforms*.

Mga Anyo ng OSAEC

**Child Sexual Abuse
and Exploitation Material
(CSAEM)**

mga materyales na naglalaman ng seksuwal na pang-aabuso sa mga bata

Online Grooming

gumagamit ng *online platforms* na may layuning linlangin at pilitin ang mga kabataan na gumawa ng isang bagay na sensuwal, tulad ng pagpapadala ng mga larawan o video ng kanilang sarili

Sextortion

paggamit ng mga sensitibong larawan o impormasyon upang *i-blackmail* o puwersahin ang bata na gumawa ng mga bagay na labag sa kaniyang kagustuhan

Streaming

live na pagbo-broadcast sa online platforms ng mga seksuwal na aktibidad, pang-aabuso o pagsasamantala sa mga bata na pinapanood ng ibang tao .

Cyberbullying

pagpapakalat ng tsismis, sensitibong larawan at mga masasakit na salita na ginagawa sa *online platforms* tulad ng *text messaging, email, instant messaging, chatting* at *mga social networking websites*

Hindi lang pala dapat sa pisikal na mga espasyo tayo protektado, kundi maging sa mga *digital space* o *online world*.
Subukin nating tukuyin ang mga paraan upang tayo ay maprotektahan sa *online world*.

Gawain 4: Sa *Online World*, Dapat Safe Ka!

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang kahon kung ang pangungusap ay tama at makatutulong sa proteksiyon sa bata sa *online world* at ekis (✗) naman kung mali.

- Hindi tinatanggap ang *friend request* o kinakausap ang mga taong hindi kilala sa *internet*.
- Nagpapakita ng respeto sa mga kausap sa *internet* sa pamamagitan ng paggamit ng magalang na pananalita.
- Maingat sa pagbigay ng personal na impormasyon sa mga nakakausap sa *online world* at maging sa pag-post sa *social media*.
- Mag-post o mag-share ng lahat ng aktibidad o litrato sa *social media*.
- Maging bukas sa pakikipag-usap sa mga nakatatanda kung ano ang ginagawa *online*.
- Ibahagi sa lahat ang *password* ng iyong *social media accounts*.
- Maalam sa *privacy* at *security setting* ng gadyet para hindi makapasok o maakses ang mga nakapapahamak na *content*.
- Gumamit ng mga *password* na mahirap hulaan.
- Ugaliing mag-*sign-out* sa mga gadyet na ginagamit.

G. Child Labor

Ito ay tumutukoy sa kalagayan kung saan ang mga bata ay nagtrabaho na labag sa karapatan at makasasama sa kanilang kalusugan, edukasyon, at kabataan.

Kadalasang nangyayari ito sa mga sektor ng agrikultura, industriya, at serbisyo, na ang mga bata ay nagtatrabaho sa mabibigat na kondisyon, hindi ligtas na lugar, at hindi naaayon sa kanilang edad.

Mga Pinakamalalang Uri ng *Child Labor*

- Pagbebenta sa mga bata
- Paggamit bilang pambayad-utang
- Sapilitang pagtatrabaho
- Pagre-*recruit* upang maging bahagi ng armadong tunggalian
- Paggamit, pagkuha o pag-aalok ng mga bata sa prostitusyon o pornograpiya
- Paggamit ng mga bata sa mga ilegal na gawain tulad ng paggawa at pagbebenta ng mga droga at mga ipinagbabawal na gamot
- Paggamit sa bata sa anumang uri ng trabaho na mapanganib sa kalusugan, kaligtasan, o moralidad.

Sanggunian: Anti-Trafficking in Persons Act of 2003

Minimum Employable Age

Ang *minimum employable age* sa Pilipinas ay 15. Ang isang batang wala pang 15 taong gulang ay hindi maaaring pumasok sa anumang uri ng trabaho – pamribado man o pampubliko – maliban sa mga sumusunod:

- kung ang bata ay nagtatrabaho sa negosyo na pag-aari ng pamilya o sa ilalim ng responsibilidad ng kaniyang magulang o legal na tagapangalaga.
- kung ang bata ay nagtatrabaho sa *public entertainment or information* tulad ng telebisyon, pelikula, at *commercials* o *advertisements*.

Pinapayagang Oras ng Pagtrabaho

Ang mga batang wala pang 15 taong gulang ay hindi maaaring magtrabaho ng higit sa apat na oras sa isang araw, higit 20 oras sa isang linggo, at sa pagitan ng 8:00 ng gabi at 6:00 ng umaga ng sumunod na araw.

Ang mga batang 15 hanggang 17 taong gulang ay hindi maaaring magtrabaho ng higit sa walong oras sa isang araw, higit 40 oras sa isang linggo, at sa pagitan ng 10:00 ng gabi at 6:00 ng umaga ng sumunod na araw.

Dagdag Kaalaman

Noong 2016, nagpalabas ang Department of Labor and Employment (DOLE) ng listahan ng iba't ibang trabaho at gawain na mapanganib para sa mga batang wala pang 18 taong gulang sa ilalim ng **Department Order No. 149**.

Kabilang sa mga industriya na mapanganib para sa kanila ay pagmimina, pagku-*quarry*, konstruksyon, pagputol ng kahoy, pangingsda, pangangaso, at pagtrabaho sa pabrika ng mga nakalalasing na inumin, sigarilyo, paputok, at mga produktong kemikal.

(Batang Malaya Child Labor Knowledge Sharing System)

SCAN ME

H. *Children in Situations of Armed Conflict*

Ang mga bata ay nahaharap sa mga panganib at hamon mula sa digmaan o tunggalian sa pagitan ng gobyerno at mga armadong grupo. Ang kanilang karanasan ay puno ng trauma at takot, na may malubhang epekto sa kanilang pisikal, emosyonal, at mental na kalusugan.

Paglabag sa mga Karapatan ng Bata sa Panahon ng Armadong Tunggalian

- Malupit at hindi makataong pagtrato o parusa sa mga bata
- Pagdukot sa mga bata
- Pinsala sa katawan ng mga bata
- Pag-*hostage* sa mga bata bilang proteksiyon laban sa mga pag-atake ng kaaway
- *Recruitment* o pagsali ng mga bata sa mga puwersang gobyerno at iba pang armadong grupo
- Pag-alis ng akses sa *humanitarian assistance*
- Pagtangga ng tulong para sa mga bata sa gitna ng digmaan
- Paggamit ng mga bata sa armadong tunggalian

Dagdag Kaalaman

Ayon sa **Section 3B ng DepEd Order No. 40, s. 2012**, tinatawag na *“children in school”* ang mga mag-aaral na kasalukuyang nag-aaral sa **Basic Education System**, maging sila man ay nasa *formal o non-formal learning system* tulad ng *Alternative Learning System (ALS)*.

SCAN ME

Marami tayong
natutunan tungkol sa
iba't ibang uri ng
pang-aabuso.

Tama kayo mga
kaibigan. Mas
mapoprotektahan na
natin ang ating
sarili.

Oo nga, Shawn!
Alam ko na ngayon
kung paano tukuyin ang
iba't ibang uri nito.

Sino-sino ang mga tao sa ating paligid na posibleng manakit at mang-abuso sa atin?

Kaya malaking tulong ang ating mga natutunan upang mapangalagaan ang ating sarili.

Kahit sino sa ating kapamilya o kakilala ay maaaring makapanakit sa atin.

Mga Dapat Gawin Sakaling Makaranas ng Pang-aabuso

- Magkaroon ng sapat na kaalaman kung kanino, paano at saan hihingi ng tulong
- Magkaroon ng listahan ng mga numerong maaaring lapitan o tawagan
- I-report ang anumang nalamang kaso ng pang-aabuso sa mga awtoridad o sa mga organisasyong nagtatanggol sa mga karapatan ng bata
- Matutong magpahayag ng nararamdaman
- Humingi ng *psychological support* sa mga *guidance counselor* o *psychologist* para matulungan kang maproseso ang mga negatibong emosyon at magkaroon ng mas positibong pananaw.
- Magsanay ng *self-defense* dahil makatutulong ito sa seguridad at tiwala sa pagprotekta sa iyong sarili
- Iwasan ang pakikipag-ugnayan sa hindi kilalang tao *online* at i-report ang anumang hindi kumportableng pakikipag-*chat*
- Huwag mag-*click* ng mga hindi kilalang *link* o mag *download* ng mga *attachment* mula sa hindi kakilala o estranghero

Upang mas lumawak ang iyong
kaalaman tungkol sa pagprotekta sa
iyong sarili, *i-scan* lamang ang *QR Code*
upang mabasa ang
“Six Tips to Protect Yourself”

SCAN ME

Gawain 5:

Child Abuse Word Search

Panuto: Isulat sa espasyo sa kanan ang mga salitang mahahanap sa ibaba.

P	S	F	A	T	H	C	R	T	U	R	Q
I	O	E	E	A	D	H	A	U	N	T	A
S	R	N	K	M	D	I	A	N	C	R	P
I	P	C	C	S	D	L	C	C	L	R	S
K	T	A	B	T	W	D	L	A	B	O	R
A	H	D	R	H	I	A	T	E	R	N	N
L	E	E	O	N	E	G	L	E	C	T	X
E	M	O	S	Y	O	N	A	L	T	R	X
D	V	S	H	A	D	T	C	C	H	R	R
P	P	A	B	U	S	E	S	T	E	R	A
A	V	E	R	A	D	Z	C	G	R	R	P
S	D	C	B	U	L	L	Y	I	N	G	H

Eight empty rounded rectangular boxes for writing answers, each with a green circle on the left side.

Pagbati!

Narito ang iyong *badge* bilang patunay na natapos mo ang *Level 2*.
Maaari ka nang magpatuloy.

Level 2
Awareness
on Child
Abuse

Sa pagpapatuloy ng paglalakbay...

Pagbati!

Maligayang pagdating sa **Level 3!**

Nadagdagan na naman ang ating kaalaman tungkol sa legal na depinisyon ng bata at ang iba't ibang uri ng pang-aabuso sa bata. Ipagpatuloy natin ang paglalakbay sa susunod na lebel.

Tara na at tuklasin natin ang mga panibagong konsepto ng *child protection*.

Ano ang *Child Protection*?

- Tumutukoy ito sa lahat ng proseso, patakaran, programa, mga interbensiyon at hakbang na naglalayong maiwasan at matugunan ang karahasan, pagsasamantala at pang-aabuso sa mga bata. Ang pangunahing layunin nito ay matiyak ang pag-unlad ng kabuuang potensiyal ng mga bata (UNICEF).
- Ito rin ang naging basehan ng DepEd Order No. 40, s. 2012 (DepEd Child Protection Policy).

Ano ang *Child Protection*?

- Ang proteksiyon ng bata ay tumutukoy sa pangangalaga sa mga bata mula sa iba't ibang anyo ng pang-aabuso, pagsasamantala, pagpapabaya, at karahasan, at pagtiyak ng kanilang kapakanan, kaligtasan, at karapatan.

Kasama rito ang:

- Proteksiyon mula sa pang-aabuso, pagpapabaya, at pagsasamantala
- Access sa edukasyon, kalusugan, at mga serbisyong panlipunan
- Pagtiyak sa kaligtasan at seguridad ng bata sa lahat ng kapaligiran (tahanan, paaralan, komunidad, online)

Ano naman ang *Child Protection System*?

- Ang *Child Protection System* ay isang **rights-based approach** na nag-uugnay sa mga bata sa mahahalaga at inklusibong serbisyong panlipunan at patas na sistemang panghustisya.
- Nagbibigay ito ng pangangalaga sa mga pinaka-bulnerable, kabilang ang mga batang naapektuhan ng digmaan o kalamidad; mga biktima ng *child labor* o *trafficking*; at mga batang may kapansanan o nasa pansamantalang pangangalaga ng mga itinalagang indibidwal o institusyon (UNICEF).
- **Ang lahat ng kasapi ng lipunan ay kabahagi sa Child Protection System** upang mabigyan ng katiyakan na may mga ahensiya na malalapitan ang bawat batang nakararanas ng pang-aabuso, pagpapabaya, pagsasamantala, diskriminasyon, at karahasan.

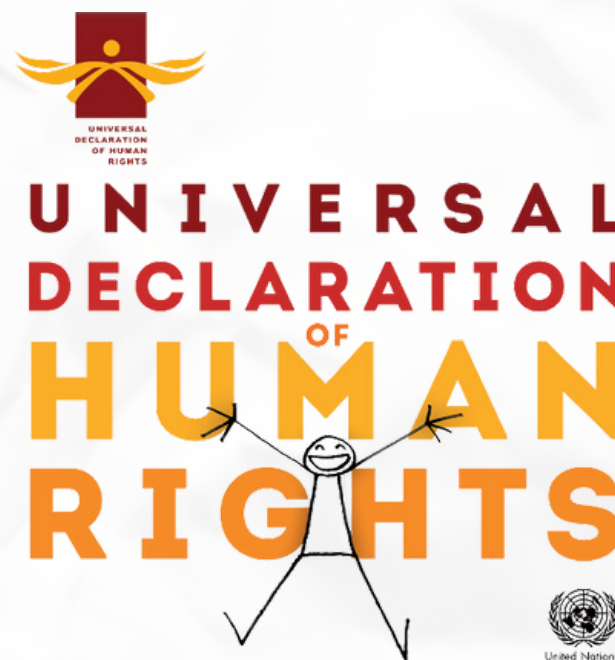
Mga International Legal Framework ng *Child Protection*

Universal Declaration of Human Rights (UDHR)

Ito ay isang dokumento na nagsasaad ng mga karapatan at kalayaang nararapat sa lahat.

Narito ang mga sumusunod na artikulo na may kaugnayan sa proteksiyon ng bawat bata:

- **Artikulo III:** Ang bawat tao ay may karapatang mabuhay, may kalayaan at seguridad.
- **Artikulo IV:** Walang sinuman ang dapat gawing alipin o magsilbi ng sapilitan, panatilihin sa pagkaalipin; ang pang-aalipin at ang pangangalakal ng alipin o anumang kaparehong anyo ay mahigpit na ipinagbabawal.
- **Artikulo V:** Walang sinuman ang dapat ipailalim sa torture o pagmamalupit, hindi makatao o mapang-abusong pagtrato o pagpaparusa.
- **Artikulo XXV:** Ang pagiging ina at pagkabata ay may karapatan sa espesyal na pangangalaga at tulong. Lahat ng bata, lehitimo o ilehitimo ay may karapatan sa parehong proteksiyong panlipunan.

Mga International Legal Framework ng *Child Protection*

United Nations Convention on the Rights of the Child o UNCRC

Ang UNCRC ay isang pandaigdigang kasunduan na may kaugnayan sa batas na nagtatakda ng karapatang sibil, pampolitika, pang-ekonomiya, panlipunan at kultural ng bawat bata, anuman ang kanilang lahi, relihiyon o kakayahan.

Ipinapaliwanag nito ang mga sumusunod:

- Sino ang bata
- Mga responsibilidad ng pamahalaan
- Pangunahing Karapatang Pambata:
 - Karapatang Mabuhay
 - Karapatan sa Pag-unlad
 - Karapatan sa Pakikilahok
 - Karapatan sa Proteksiyon

The United Nations
Convention on the
Rights of the Child

Marami na naman akong natutuhan sa lebel na ito gaya ng kahulugan at mga elemento ng *Child Protection System*.

Ano pang hinihintay ninyo? Hindi pa tapos ang lebel na ito. Tara na Tek at Pro! Alamin natin ang mga batas, polisiya at programa sa ating bansa para sa proteksiyon nating mga bata.

Oo nga, Tek! Tumatak din sa isipan ko ang mga legal na basehan kung kaya't ang mga batang gaya natin ay nabibigyang-proteksiyon.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

1987 PHILIPPINE CONSTITUTION ARTICLE XV, SECTION 3.2

Ang Saligang Batas ng Pilipinas ay nagsisilbing kataas-taasang batas na naglalaman ng mga probisyon na nagtatakda ng mga karapatan at obligasyon ng mga mamamayan, pati na rin ang mga prinsipyo ng pamamahala at iba pang aspeto ng lipunan.

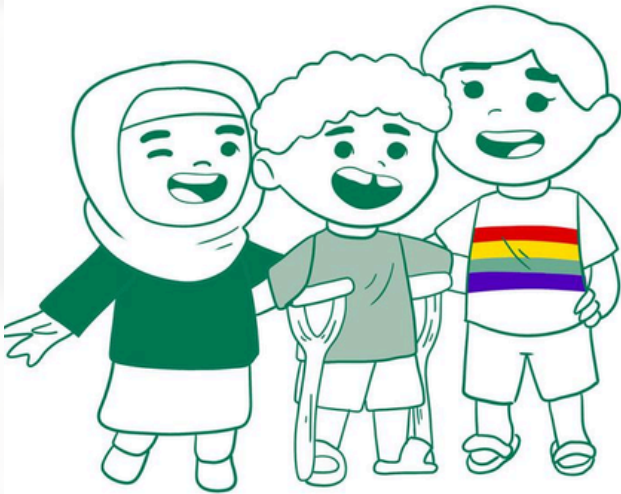
Narito ang ilan sa mga artikulo na nakatuon sa pagtataguyod ng karapatang pambata bilang tungkulin ng pamahalaan:

- **Artikulo XV, Seksyon 3.2:** Karapatan ng mga bata na mabigyan ng wastong pag-aalaga at nutrisyon, at espesyal na proteksiyon mula sa lahat ng anyo ng kapabayaan, pang-aabuso, kalupitan, pagsasamantala, at iba pang kondisyon na nakasasama sa kanilang pag-unlad.
- **Artikulo XIV, Seksyon 1:** Nagsasaad na ang estado ay dapat protektahan at itaguyod ang karapatan ng lahat ng mamamayan sa dekalidad na edukasyon sa lahat ng antas, at dapat gumawa ng mga angkop na hakbang upang gawing *accessible* ang edukasyon para sa lahat.

PRESIDENTIAL DECREE NO. 603 CHILD AND YOUTH WELFARE CODE

Ang PD No. 603 ay naglalayong protektahan at itaguyod ang mga karapatan at kapakanan ng mga bata at kabataan sa Pilipinas, kabilang ang mga kabataang nagkasala.

Article 3. Rights of the Child

Ipinapahayag ng artikulong ito ang prinsipyo ng pantay na pagtrato at paggalang sa mga karapatan ng lahat ng bata, anuman ang kanilang pinagmulan o kalagayan.

Ito ay naglalayong tiyakin ang mga karapatan ng mga bata sa isang ligtas at mapag-arugang kapaligiran para sa kanilang pag-unlad. Nagsusulong ito ng mga hakbang upang masiguro ang kanilang kalusugan, edukasyon, at pangkalahatang kapakanan, pati na rin ang pagtuon sa mga espesyal na pangangailangan ng mga batang may kapansanan.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT 7610 SPECIAL PROTECTION OF CHILDREN AGAINST ABUSE, EXPLOITATION AND DISCRIMINATION ACT

Ito ang batas na nagbibigay ng proteksiyon sa mga bata laban sa pisikal, sikolohikal, seksuwal na pang-aabuso, pagpapabaya, kalupitan, eksploytasyon, diskriminasyon at iba pang kondisyon na nakasasama sa kanilang pag-unlad.

Nakasaad sa batas na ito ang mga kaukulang parusa sa anumang paglabag dito.

Ayon sa RA 7610, ang *Department of Justice* (DOJ) sa pakikipag-ugnayan sa Department of Social Welfare and Development (DSWD) ang inaasahang magpahayag ng mga patakaran at regulasyon ng epektibong pagpapatupad ng batas na ito.

Sa kasalukuyan, mayroong mga komprehensibong programa ang DOJ at DSWD sa pakikipagtulungan sa iba't ibang ahensya ng pamahalaan at pribadong sektor upang maprotektahan ang mga bata laban sa:

- *child trafficking*
- pornograpiya
- prostitusyon, at seksuwal na pang aabuso
- iba pang mga gawain ng pang-aabuso; at
- mga pangyayaring mapanganib sa kaligtasan ng bata at normal na pag-unlad.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT 9231 AN ACT PROVIDING FOR THE ELIMINATION OF THE WORST FORMS OF CHILD LABOR AND AFFORDING STRONGER PROTECTION FOR THE WORKING CHILD

Ipinagbabawal ng batas na ito ang paggamit sa mga bata sa:

- sapilitang pagtrabaho
- prostitusyon at pornograpiya
- paggamit sa kanila sa armadong labanan; at
- iba pang ilegal na mga gawain at delikadong uri ng mga trabaho

Ang **National Council Against Child Labor (NCACL)** ay inaatasang palakasin ang mga pagsisikap ng pamahalaan para sa proteksiyon ng mga karapatan ng tinatawag na *'vulnerable sector'*, lalo na ang mga bata, at palakasin ang mga kaugnay na mekanismo ng institusyon, at magtatag ng mga karagdagang hakbang para sa pag-iwas, pagbabawas, at pag-aalis ng anumang anyo ng *child labor*.

Mga ahensiya na kabilang sa NCACL

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT 11648 THE ACT RAISING THE AGE OF SEXUAL CONSENT AN ACT PROMOTING FOR STRONGER PROTECTION AGAINST RAPE AND SEXUAL EXPLOITATION AND ABUSE, INCREASING THE AGE FOR DETERMINING THE COMMISSION OF STATUTORY RAPE

Ang *RA 11648* ay naipasa taong 2022, na nagpataas ng edad ng mga biktima ng *statutory rape* mula 12 hanggang 16 taong gulang. Sa ilalim ng batas na ito, ang mga batang wala pang 16 taong gulang ay **itinuturing na biktima, kahit na may pahintulot sila**. Layunin ng batas na ito na protektahan ang mga kabataan laban sa pang-aabuso at eksploytasyon, at itinuturing na isang hakbang tungo sa mas mahigpit na proteksiyon sa mga bata laban sa *statutory rape*.

Bago tayo magpatuloy sa pag-alam ng susunod na batas, mangyaring i-scan ang QR code upang mapanood ang video na magsisilbing *orientation or briefing* upang mas maunawaan natin kung ano ang mga anyo ng seksuwal na pang-aabuso. Mahalaga na mapanood ito upang magabayan tayo sa pagpapalawak ng ating kaalaman sa ganitong mga isyu na isang hakbang patungo sa mas maingat at ligtas na pagtanggap ng mga mahahalagang impormasyon.

SCAN ME

Upang malaman natin ang mga programa at serbisyong maaaring ibigay sa mga biktima ng seksuwal na pang-aabuso, mangyaring i-scan ang QR code sa kanan.

SCAN ME

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT 11596

“AN ACT PROHIBITING THE PRACTICE OF CHILD MARRIAGE AND IMPOSING PENALTIES FOR VIOLATIONS THEREOF”

Ang batas na ito ay naglalayong ipagbawal ang child marriage. Itinakda nito ang pagbabawal ng anumang uri ng kasal na kinasasangkutan ng mga indibidwal na wala pang 18 taong gulang o bata.

Ang sinumang lumabag sa batas, kabilang ang mga magulang o tagapangalaga, na pumapayag o nag-aayos ng *child marriage* at sinumang indibidwal na nakikisama nang hindi kasal sa isang menor de edad ay maaaring maharap sa kaukulang parusa, tulad ng pagmumulta o pagkakulong, batay sa bigat ng kanilang paglabag.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

Upang higit na mapatibay ang pagbabawal at kriminalisasyon ng child marriage, ang pamahalaan ay inaasahang magtaguyod ng isang makatarungan at ligtas na lipunan kung saan walang puwang ang child marriage at lahat ng mga bata ay protektado.

Ang mga sumusunod na patakaran ay dapat ipatupad, lalo na para sa mga batang babae:

- (a) pagpapalakas ng kakayahan ng mga bata sa pamamagitan ng pagbibigay ng impormasyon, kasanayan at mga *network* ng suporta;
- (b) pagpapahusay ng *access* ng mga bata sa at pagkompleto ng kalidad ng edukasyon;
- (c) pagbibigay ng suporta at tulong pinansyal sa mga bata at kanilang pamilya; at
- (d) pagsasagawa ng mga interbensyon upang maimpluwensyahan at palakasin ang kakayahan ng mga magulang at lider ng komunidad ng patuloy na pagpuksa ang *child marriage*.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 10630 (amended RA 9344) or An Act Strengthening the Juvenile Justice System in the Philippines

Ang batas na ito ay naglalayong mapabuti ang makabatang sistema ng hustisya at bigyan ng solusyon ang kalagayan ng mga batang Pilipinong may suliranin sa batas.

Sa ilalim ng R.A. 10630 na nag-amyenda sa RA 9344, ang mga batang may edad na 15 pababa ay hindi itinuturing na may pananagutan sa batas, subalit kung ang bata ay nasa pagitan ng 15 hanggang 18 taong gulang, maaari silang ituring na may pananagutan sa batas ngunit sila ay sasailalim sa *diversion programs* na isang proseso at hakbang na isinasagawa upang matulungan silang magbago at makapagbagong buhay.

Sakop ng batas na ito ang **Children at Risk (CAR)** at **Children in Conflict with the Law (CICL)** o batang may suliranin sa batas.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 10821 or Children's Emergency Relief and Protection Act

Ang batas na ito ay naglalayong protektahan ang mga pangunahing karapatan ng mga bata bago, habang, at pagkatapos mangyari ang mga sakuna at iba pang emerhensiyang sitwasyon.

Ang batas na ito ay nagtatakda ng mga hakbang upang tiyakin ang kaligtasan at normal na pag-unlad ng mga bata, pati na rin ang mga buntis at nagpapasusong ina na apektado ng sakuna.

Naglalaan din ito ng komprehensibong programa upang mabigyan sila ng agarang suporta at proteksiyon laban sa karahasan, kalupitan, diskriminasyon, kapabayaan, pang-aabuso, pagsasamantala, at iba pang mga panganib na maaaring makasira sa kanilang kaligtasan, at pag-unlad.

Mga Programa at Serbisyo

C

Comprehensive Emergency Program for Children (CEPC) of DSWD;

H

Heightened measures to prevent, detect, and address reports and incidents of child labor, child trafficking, and other forms of abuse and exploitation;

I

Increased child involvement and participation in disaster risk reduction (DRR) planning and post disaster needs assessment (PDNA);

L

Limited use of schools as evacuation centers and monitoring of Temporary Learning Spaces (TLS);

D

Disaggregated data collection that identified children;

R

Restoration of civil registry documents;

E

Enhanced services for orphaned, unaccompanied, and separated (OUS) children with measures on rapid family tracing and reunification; and,

N

Nationwide training of respondents on child protection and psychosocial intervention.

Mga Programa at Serbisyo

Ang National Inter-Agency Committee (NIAC) na pinamumunuan ng DSWD ay binuo upang bumuo ng CEPC. Ang NIAC ay binubuo ng iba't ibang ahensiya ng gobyerno at mga civil society organization na may pokus sa mga bata

Council for the Welfare of Children

Department of National Defense-Office of Civil Defense

Philippine Statistics Authority

Department of Education

Department of Public Work and Highways

Armed Forces of the Philippines

Department of Health

Department of Environment and Natural Resources-Mines and Geosciences Bureau

Philippines National Police

Department of the Interior Local Government

National Housing Authority

CIVIL SOCIETY ORGANIZATION

Save the Children.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 11930 or Anti-Online Sexual Abuse or Exploitation of Children (OSAEC) and Anti-Child Sexual Abuse or Exploitation Materials (CSAEM) Act

Ang batas na ito ay may layuning palakasin ang proteksiyon ng mga kabataan at sugpuin ang krimen laban sa online sexual abuse at exploitation ng mga bata.

Ang mga pangunahing probisyon nito ang mga sumusunod:

- Pagpapalakas ng mga mekanismo sa pagbibigay ng proteksiyon sa mga bata mula sa lahat ng anyo ng seksuwal na karahasan, pang-aabuso, pagsasamantala at iba pang ilegal na aktibidad sa pamamagitan ng paggamit ng *Information and Communications Technology* (ICT)
- Pagpataw ng mas mahigpit na parusa sa mga tao o grupo na lalabag sa batas
- Pagsagawa ng mga programa para sa pag-iwas, pagpigil at interbensyon sa lahat ng sitwasyon ng online na seksuwal na pang-aabuso at pagsasamantala sa mga bata.
- Pagbabawal at pagsupil sa digital at di-digital na produksiyon, pamamahagi o pag-aari ng materyal na pang-aabuso o pagsasamantala sa bata.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 10627 also known as “Anti-bullying Act of 2013”

Ang layunin ng batas na ito ay magtakda ng mga polisiya, hakbang, at patakaran sa lahat ng antas ng elementarya, sekondarya, at iba pang institusyon ng edukasyon upang protektahan ang mga kabataan laban sa anumang uri ng bullying.

Ang RA 10627 ay nagsusulong ng isang ligtas na kapaligiran sa paaralan upang mapangalagaan ang kapakanan ng mga kabataan at magpatibay ng mga patakaran upang maiwasan ang bullying sa kani-kanilang institusyon.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 11188 – An Act Providing for the Special Protection of Children in Situations of Armed Conflict Act and Providing Penalties for Violations Thereof

Patakaran ng pamahalaan na magbigay ng espesyal na proteksiyon sa mga bata sa mga sitwasyon ng armadong tunggalian mula sa lahat ng anyo ng pang-aabuso, karahasan, kapabayaan, kalupitan, diskriminasyon at iba pang mga kondisyong nakapipinsala sa kanilang pag-unlad, na isinasaalang-alang ang kanilang kasarian, kultura, etniko at relihiyon.

Mga Programa at Serbisyo

Sino-sino ang nagpapatupad ng mga nakasaad sa batas na R.A 11188? Ang IAC CSAC ay binubuo ng iba't ibang ahensiya ng gobyerno na inaasahang manguna sa pagpapatupad ng batas na ito. Sila din ang dapat magsiguro ng mga programa na makakatulong sa mga batang narescue, naapektuhan o naging bakwit dahil sa digmaan.

Inter-Agency Committee on Children in Situations of Armed Conflict

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 10364 (expanding RA 9208) otherwise known as “EXPANDED ANTI-TRAFFICKING IN PERSONS ACT OF 2012

Ang batas na ito ay naglalayong mas epektibong labanan ang *human trafficking* at palawakin ang saklaw ng mga hakbang laban dito.

Ang RA 10634 ay sinusuportahan ang mga biktima sa pamamagitan ng mga sumusunod na komprehensibong paraan:

- Pagbibigay *counseling, medical assistance, educational assistance, livelihood and skills training, legal aid, temporary shelter, at reintegration programs* para sa mga nakaligtas.
- Pagpataw ng mas pinalakas na parusa sa mga nasa likod ng *human trafficking* upang mapigil ang mga gawain
- Paggamit ng mas modernong teknolohiya at masinsinang pag-iimbestiga upang mas mabilis na matukoy ang mga kaso ng *trafficking*
- Pagbabantay ng mga lugar na may mataas na insidente ng *trafficking* tulad ng terminal, pier at border
- Pagpapalaganap ng kamalayan ng publiko ukol sa *human trafficking* at paano ito maiiwasan
- Pagbibigay proteksiyon sa mga testigong handang tumulong sa kaso ng *human trafficking* upang mapabilis ang paghatol sa mga nagkasala.

**END
HUMAN
TRAFFICKING**

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT NO. 8371 otherwise known as “PEOPLE RIGHTS ACT OF 1997”

AN ACT TO RECOGNIZE, PROTECT AND PROMOTE THE RIGHTS OF INDIGENOUS CULTURAL COMMUNITIES/INDIGENOUS PEOPLES, CREATING A NATIONAL COMMISSION ON INDIGENOUS PEOPLES, ESTABLISHING IMPLEMENTING MECHANISMS, APPROPRIATING FUNDS THEREFOR, AND FOR OTHER PURPOSES

Ang batas na ito ay kinikilala at pinangangalagaan ang mga karapatan ng mga katutubo sa kanilang sariling lupain, tradisyon at pamamahala. Narito ang mga mahalagang aspekto na may kaugnayan sa karapatan ng mga batang katutubo:

- akses sa edukasyon na nagpapahalaga sa kanilang wika, kultura at tradisyon
- akses sa serbisyong pangkalusugan na angkop sa kanilang pangangailangan kasama ang pagkilala at paggamit ng mga tradisyonal na paraan ng panggagamot
- pagtatanggol ng kanilang karapatang manirahan sa lupaing kanilang minana at itinakdang teritoryo
- pagpapahalaga sa tradisyonal na sistema ng pangangalaga sa mga bata sa loob ng kanilang sariling komunidad at pamilya na batay sa kanilang kultura
- proteksiyon sa anumang uri ng diskriminasyon batay sa kanilang etnisidad o pagiging bahagi ng katutubong komunidad
- pagsunod ng kanilang tradisyonal na paniniwala at kaugalian kabilang ang pananampalataya o ritwal na mga gawain.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

REPUBLIC ACT NO. 10173 also known as “The Data Privacy Act” AN ACT PROTECTING INDIVIDUAL PERSONAL INFORMATION IN INFORMATION AND COMMUNICATIONS SYSTEMS IN THE GOVERNMENT AND THE PRIVATE SECTOR, CREATING FOR THIS PURPOSE A NATIONAL PRIVACY COMMISSION, AND FOR OTHER PURPOSES.

Ang batas na ito ay naglalayong protektahan ang karapatan sa pribadong impormasyon ng bawat indibidwal lalo na ng mga bata. Sa pamamagitan nito, sila ay magiging ligtas mula sa mga panganib ng kanilang personal na datos.

Ang mahalagang bahagi ng batas na ito ay ang mga sumusunod:

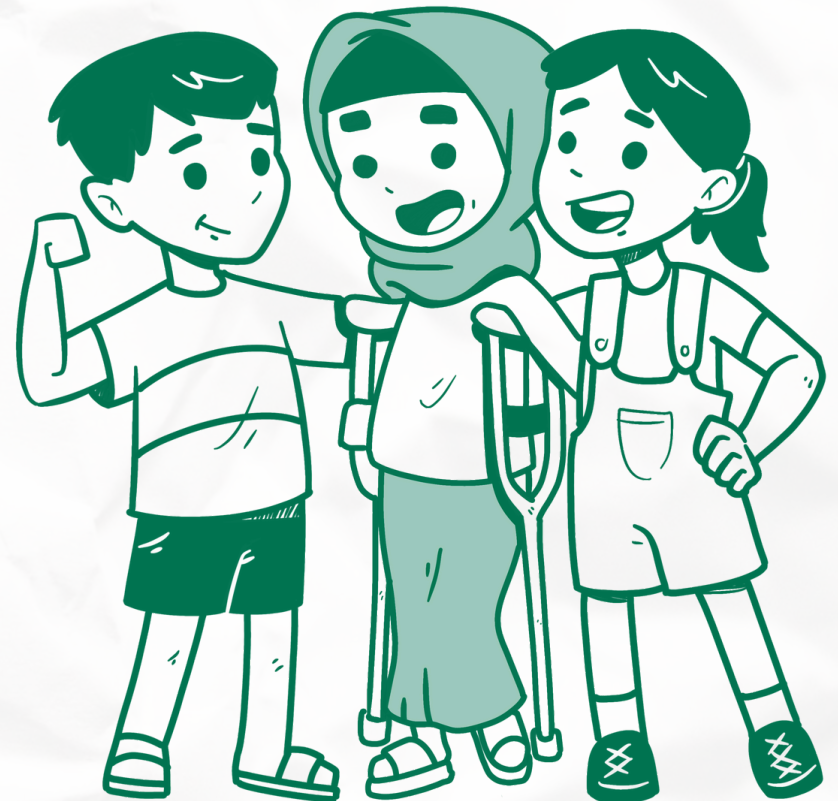
- Paghingi at pagbigay ng pahintulot mula sa mga magulang o legal na tagapag-alaga na may lehitimong interes bago mangolekta ng impormasyon mula sa mga bata
- Ang impormasyon ng mga bata ay dapat gamitin lamang para sa mga naaayon na layunin at hindi dapat maging sanhi ng pinsala
- Nag-uutos na agad na ireport ang anumang paglabag sa seguridad na maaaring makaapekto sa personal na impormasyon ng mga bata
- Itinataguyod ang edukasyon at pagsasanay tungkol sa mga karapatan sa privacy na naglalayong palakasin ang kaalaman ng mga bata sa proteksiyon ng kanilang impormasyon
- Magpatupad ng sapat na seguridad ang mga ahensya o organisasyon na nangangalaga ng impormasyon ng bata upang mapangalagaan ang mga datos nila.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

RA 11650 or Instituting a Policy of Inclusion and Services for Learners with Disabilities in Support of Inclusive Education Act

Isinusulong ng batas na ito ang inklusibong edukasyon para sa mga learners with disabilities (pisikal, *learning at developmental disorders*). Pinapalawak ng batas na ito na ang mga institusyon ay magkaroon ng mga angkop na hakbang tungo sa inklusibo, patas, at dekalidad na edukasyon para sa lahat.

Mga Programa at Serbisyo

RA 11650 or Instituting a Policy of Inclusion and Services for Learners with Disabilities in Support of Inclusive Education Act

Ayon sa **RA 11650**, ang DepEd, DSWD, DOLE, NCDA, at mga LGU ay magsusulong ng mga programa upang suportahan ang mga pangangailangang pinansyal, pang-edukasyon, at pang-accessibility ng lahat ng mag-aaral na may kapansanan, at mahirap sa buhay na naaayon sa **Republic Act No. 8425**, kilala bilang "**Social Reform and Poverty Alleviation Act.**"

Ang mga benepisyo batay sa **Republic Act No. 6728**, na kilala bilang "**Government Assistance to Students and Teachers in Private Education Act,**" ay dapat na ipagkakaloob din sa mga karapat-dapat na mag-aaral na may kapansanan batay sa mga pamantayan ng nasabing batas ukol sa kwalipikasyong akademiko at pangangailangang pinansyal, at iba pa.

Para sa pagsasama ng mga patakaran at koordinasyon ng mga tungkulin, nilikha ang **Inter-Agency Coordinating Council for Learners with Disabilities (IACC)** na binubuo ng mga sumusunod na departamento at ahensya at pinangungunahan ng Department of Education.

Mga Batas sa Pilipinas na Nagtataguyod ng mga Karapatan ng Bata

R.A 11642 or AN ACT STRENGTHENING ALTERNATIVE CHILD CARE BY PROVIDING FOR AN ADMINISTRATIVE PROCESS OF DOMESTIC ADOPTION, REORGANIZING FOR THE PURPOSE THE INTER-COUNTRY ADOPTION BOARD (ICAB) INTO THE NATIONAL AUTHORITY FOR CHILD CARE (NACC), AMENDING FOR THE PURPOSE REPUBLIC ACT NO. 8043, REPUBLIC ACT NO. 11222, AND REPUBLIC ACT NO. 10165, REPEALING REPUBLIC ACT NO. 8552, AND REPUBLIC ACT NO. 9523, AND APPROPRIATING FUNDS THEREFOR

Ang batas na ito ay naglalayong matiyak na ang bawat bata ay mananatili sa pangangalaga ng mga magulang at pagkakalooban ng pagmamahal, pangangalaga, pag-unawa, at seguridad tungo sa ganap at maayos na pag-unlad ng kanyang pagkatao. Tinatakda ng batas na ito na ang pag-aampon ay dapat isaalang-alang lamang kapag napatunayang walang sinuman sa kanilang pamilya ang makapagbigay ng sapat na pangangalaga.; kaya naman, layunin ng batas na mapadali at mapabuti ang proseso ng pag-aampon ng mga bata sa Pilipinas. Tinitiyak din nito ang kapakanan ng mga batang-ampon at ng kanilang bagong pamilya.

Gawain 6: Pagtapatin natin ito!

Panuto: Pagtapatin ang mga paglalarawan na Hanay A sa katumbas na polisiya o batas sa Hanay B. Isulat sa patlang ang titik ng tamang sagot.

HANAY A

- _____ 1. Elimination of the Worst Form of Child Labor
- _____ 2. Juvenile Justice Welfare Act
- _____ 3. Anti-Online Sexual Abuse or Exploitation of Child (OSAEC) and Anti-Child Sexual Abuse or Exploitation Materials (CSAEM) Act
- _____ 4. Children's Emergency Relief and Protection Act
- _____ 5. Special Protection of Children in Situations of Armed Conflict
- _____ 6. An Act Providing for Stronger Protection Against Rape and Sexual Exploitation and Abuse Increasing the Age for Determining the Commission of Statutory Rape
- _____ 7. Expanded Anti-trafficking in Persons Act of 2012
- _____ 8. Anti-Bullying Act
- _____ 9. Instituting a Policy of Inclusion and Services for Learners with Disabilities in Support of Inclusive Education Act
- _____ 10. An Act Prohibiting the Practice of Child Marriage

HANAY B

- A. RA 11648
- B. RA 9231
- C. RA 10630
- D. RA 11930
- E. RA 10821
- F. RA 11188
- G. RA 10627
- H. RA 11650
- I. RA 10634
- J. RA 11596
- K. RA 9344

Mahusay! Maraming batas pala ang mga ipinapatupad para sa proteksiyon sa mga bata. Ngayon, alamin naman natin ang mga mekanismo at estratehiya sa pagprotekta sa kanila.

Tara na!

Batang Pilipino, kasama ka sa kaunlaran!

Ano nga ba ang **Philippine Development Plan (PDP)** at **Local and Regional Development Plan (LRDP)**?

Bata pa ako. Pwede ba akong makasama sa pagpapalano para sa aking kinabukasan?

Ito ay komprehensibong plano ng gobyerno na naglalayong itaguyod ang pangmatagalang pag-unlad ng bansa o rehiyon. Nakatuon ito sa mga estratehiya at hakbangin sa pag-unlad ng ekonomiya, lipunan, kapaligiran, at nagbibigay ng pantay na pagkakataon para sa bawat Pilipino na naglalayong makamit ang naturang plano sa nakatakdang taon.

Ang mga lokal na pamahalaan ay inaasahan na makipagtulungan sa komunidad upang suportahan ang mga layunin ng rehiyon na nag-uugnay sa pag-unlad ng bansa.

Layunin din nito na maisali ang lahat ng kabataan sa mga pagpapalano at pagdidisenyo ng programang pangkaunlaran para sa mga bata na may kaugnayan sa edukasyon, kalugusan, at pag-unlad.

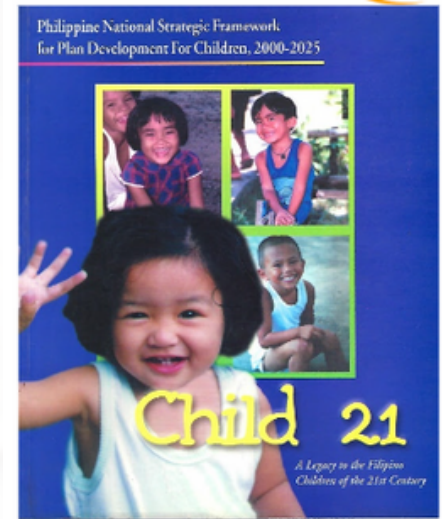
Child 21: Pang-matagalang Plano para sa Kabataang Pilipino

Ang **Philippine National Strategic Framework for Plan Development for Children (2000-2025)** or Child 21

Ang Child 21 ay isang 25-taong estratehikong balangkas para sa pagpapalano ng mga programa at interbensyon na nagtataguyod at nangangalaga sa mga karapatan ng mga batang Pilipino. Ito ay nagsisilbing roadmap upang ituon ang mga plano at programa sa mga bata.

Pinag-isang Bisyon para sa mga Batang Pilipino 2025 (Shared Vision for Filipino Children 2025)

- Ipinanganak na malusog at maayos na may likas na karapatan sa buhay, na pinagkalooban ng dignidad ng tao
- Masaya, minamahal at inalagaan ng isang matatag, matatag at mapagmahal sa Diyos na pamilya
- Pamumuhay sa isang mapayapa, progresibo, makatarungang kasarian at magiliw sa bata na lipunan
- Lumalagong ligtas sa isang malusog na kapaligiran at ekolohiya
- Malaya at pinoprotektahan ng isang responsable at may kakayahang pamahalaan
- Pag-abot sa kanyang buong potensyal gamit ang mga tamang pagkakataon at naa-access na mapagkukunan
- Punong-puno ng mga pagpapahalagang Pilipino sa kanyang katutubong pamanang kultura
- Paninindigan sa kanyang mga karapatan gayundin sa iba
- Aktibong nakikilahok sa paggawa ng desisyon at pamamahala, sa pagkakaisa at pakikiisa sa iba sa pagpapanatili sa pagpapanatili ng bansang Pilipino.

Plano para sa Proteksiyon ng mga Batang Pilipino mula sa Pang-aabuso

Ano naman ang **Philippine Plan of Action to End Violence Against Children (PPAEVAC)**?

Ang PPAEVAC 2017-2022 ay isang multi-sektoral na plano na nilikha para sa unti-unting pagbabawas ng karahasan laban sa mga bata. Ito ay bahagi ng pangkalahatang pangako ng Gobyerno na bumuo ng isang kapaligiran na nagbibigay-galang, nagsusulong, at tumutugon sa mga karapatan ng lahat ng bata.

Ipinapakita rin nito ang pagkilala ng Gobyerno sa mga karapatan ng mga bata sa kaligtasan, pag-unlad, proteksiyon, at pakikilahok, pati na rin ang kanilang karapatan na makamit ang kanilang buong potensiyal, tulad ng nakasaad sa *United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC)*.

Ang Sistema ng Proteksiyon sa mga Bata sa Pilipinas

Council for the Welfare of Children (CWC)

Ang Council for the Welfare of Children (CWC) ay nilikha sa pamamagitan ng Presidential Decree 603, o mas kilala bilang Child and Youth Welfare Code noong 1974.

Ito ay inaatasan na pag-ugnayin ang pagpapatupad ng lahat ng mga batas at gumawa, subaybayan at suriin ang mga patakaran, mga programa at mga hakbang para sa mga bata.

Ayon sa **Executive Order No. 806**, na nilagdaan noong 2009, na inamyendahan ang **Executive Order No. 778** at pinagtibay na ang CWC ay magpapatuloy na gampanan at gamitin ang parehong kapangyarihan alinsunod sa mga probisyon ng PD 603 at **Executive Order 233** na kalakip sa DSWD.

Ang Sistema ng Proteksiyon sa mga Bata sa Pilipinas

Local Council for the Protection of Children (LCPC)

Layunin ng batas na ito ang epektibong pagtatag ng LCPC sa bawat lungsod, munisipyo at barangay sa Pilipinas upang masiguro ang kaligtasan ng mga bata sa anumang uri ng pang-aabuso, pagpapabaya, at iba pang panganib.

Ang DILG MC 2021-039 ay nagbibigay ng mga mekanismo para sa pagsubaybay at pagsusuri ng mga programang inilunsad ng LCPC, upang matiyak ang kanilang bisa at epektibong pagpapatupad.

Mga Gampanin ng Local Council for the Protection of Children

Plan, promote, institutionalize CF policies, programs, policies

Respond immediately to issues and concerns affecting children

Optimize and mobilize local resources

Train, educate and mobilize community leaders and families

Empower and assist in organizing the children sector in the community

Coordinate local initiative for children

Test and replicate model programs to protect children

Systematize development

Council organizing

Household and community studies

Institution building

Localization of policies and programs

Development planning

Resource mobilization

Evaluation and monitoring

Networking and coordination

Ang Sistema ng Proteksiyon sa mga Bata sa Pilipinas

CITY AND MUNICIPAL COUNCIL FOR THE PROTECTION OF CHILDREN (C/MCPC)

Ang City and Municipal CPC ay binubuo ng mga sumusunod:

- Chairperson
- Vice-Chairperson
- City Municipal Mayor
- Sangguniang Panlungsod/Bayan
- Member (Chairperson of the Committee on Women and Family or Committee on Children)

Mga Myembro:

- City/Municipal Administrator
- City Municipal Planning and Development Officer
- City/Municipal Social Welfare and Development Officer
- Municipal Health Officer
- City/Municipal Nutrition Officer
- City/Municipal Budget Officer
- City Municipal Public Employment Service Officer
- City/Municipal Disaster Risk Reduction and Management Officer
- City/Municipal Agriculture Officer
- City/Municipal LIGA ng mga Barangay President
- City/Municipal SK Federation President
- Child representative
- DILG City Director/City/Municipal Field Officer/Local Government Operations Officer
- DepEd Schools Division/District Offices (Superintendent, District Supervisor or CPC Coordinator)
- PNP Director or City/Municipal Chief of Police
- At least one (1) CSO representative: Parent Representative at iba pa

BARANGAY COUNCIL FOR THE PROTECTION OF CHILDREN (BCPC)

The BCPC shall be composed of:

Ang Sistema ng Proteksiyon sa mga Bata sa Pilipinas

Tandaan natin na tayo ay maaaring maging kinatawan ng BCPC at magsilbing boses ng mga kabataan sa ating komunidad. Narito ang mga pamantayan upang maging child representative ayon sa DILG MC 2021-039.

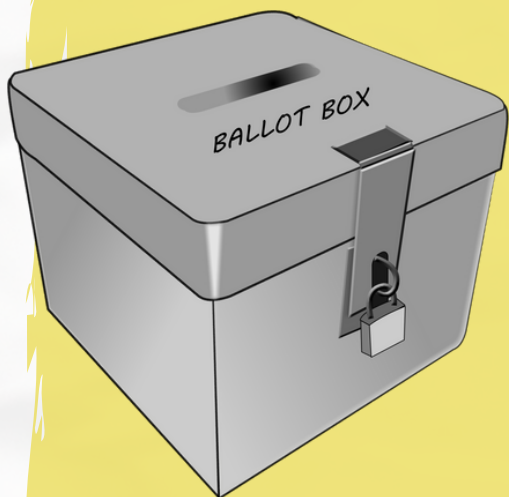
Ang kinatawan ng mga bata sa BCPC ay kailangang:

- 10 hanggang 15 taong gulang;
- Aktibong kalahok sa komunidad;
- Miyembro ng isang kilalang organisasyon sa barangay, paaralan, o simbahan;
- May kakayahang ipahayag ang mga isyu at suliranin ng mga bata;
- May hindi bababa sa isang (1) taong paninirahan sa barangay;
- Mayroong kasanayan sa pamumuno; at
- May balanseng pananaw sa kasarian, relihiyon, lahi, at kapansanan.

Nakita mo na ba ang logo na ito sa inyong komunidad?

Ito ang logo ng SK, o tinatawag na Sangguniang Kabataan. Binuo ito upang mabigyan ng pagkakataon ang mga kabataan na makilahok sa pagpili ng kanilang kandidato sa pamahalaan.

Kahit bata ka pa, mayroon kang potensiyal na magsilbi sa ating bayan dahil pwede ka nang bumoto kung ikaw ay nasa edad 15 hanggang 17. Ito ay para sa eleksiyon ng Sangguniang Kabataan (SK), kung saan ang mga kabataan ay may pagkakataong pumili ng mga lider na maglilingkod at magtataguyod ng kanilang mga karapatan at interes. Ang pagkakaroon ng boses sa eleksiyong ito ay mahalaga upang makilahok ka sa mga usaping nakaaapekto sa kabataan at sa iyong komunidad.

Kapag umabot ka sa edad na 18, maaari ka nang tumakbo bilang kandidato sa eleksiyon. Ibig sabihin, sa edad na iyon, may pagkakataon ka nang makilahok sa pamahalaan at gumawa ng mga desisyon para sa iyong komunidad.

Gawain 7: BCPC at SK Programs, Isulat na yan!

Halika! Subukan natin ang iyong kamalayan sa mga proyekto ng BCPC at SK sa inyong barangay. Isulat sa kahon ang mga programa, proyekto at aktibidad na para sa bata na isinasagawa sa inyong barangay.

Ang Sistema ng Proteksiyon sa mga Bata sa Pilipinas

CHILD SAFEGUARDING POLICY (CSP)

Ang *Child Safeguarding Policy* ay ang mga alituntunin at pamamaraan na ipinapatupad ng isang organisasyon upang aktibong protektahan ang mga bata mula sa anumang uri ng pang-aabuso, pagpapabaya, pagsasamantala, o pinsala, na tinitiyak ang kanilang kaligtasan sa loob ng mga programa at aktibidad ng organisasyon.

Ito ay naglalayong maiwasan ang mga panganib at magbigay ng malinaw na mga protocol para sa pagtugon sa anumang mga alalahanin, panganib, at uri ng mga pang-aabuso sa mga bata.

Alam mo bang mayroong pamantayan ang Educo para masiguro na pinapalaganap ang *Child Protection Policy at Child Safeguarding*? Madali lang siyang intindiin, at tiyak na makatutulong para sa proteksiyon nating lahat!

Upang masiguro na mayroong *Child Protection Policy at Child Safeguarding*, ang mga tauhan ng organisasyon na direktang nakikisalamuha sa mga batang gaya ko ay dapat na:

- Tratuhan ako lagi nang may respeto at walang diskriminasyon batay sa kasarian, etnikong pinagmulan, pananalita, katangian, relihiyon o paniniwala.
- Siguruhing lagi akong ligtas at protektado.
- Makinig sa akin at bigyan ako ng pagkakataong magsagawa ng aktibidad upang malaya akong makapagpahayag ng aking sarili.
- Sumangguni sa akin kung nais kong makilahok sa mga gawain, proyekto, kampanya, at panayam ng organisasyon, gayundin ang paghingi ng pahintulot mula sa aking tatay, nanay o tagapag-alaga, sa papel man o sa salita [verbal].
- Humingi ng aking pahintulot at ipaliwanag kung para saan ito gagamitin bago ako kunan ng litrato, video at panayam.
- Respetuhin ang aking desisyon na hindi magpatuloy sa pakikilahok sa mga gawain, gaya ng interbyu o surbey, lalo na kung ako ay hindi na komportable sa sitwasyon.

DepEd Child Protection Policy o CPP

Deped Order No. 40 S. 2012 talks about the Policy and Guidelines on Protecting Children in School from Abuse, Violence, Exploitation, Discrimination, Bullying and other forms of abuse

Pinagtibay ng DepEd ang patakaran na magbigay ng espesyal na proteksiyon sa mga bata na nanganganib o lubhang nanganganib na mga pangyayari na nakaaapekto sa kanilang normal na pag-unlad at kung saan wala silang kontrol, at upang tulungan ng mga kinauukulang ahensiya ang kanilang rehabilitasyon.

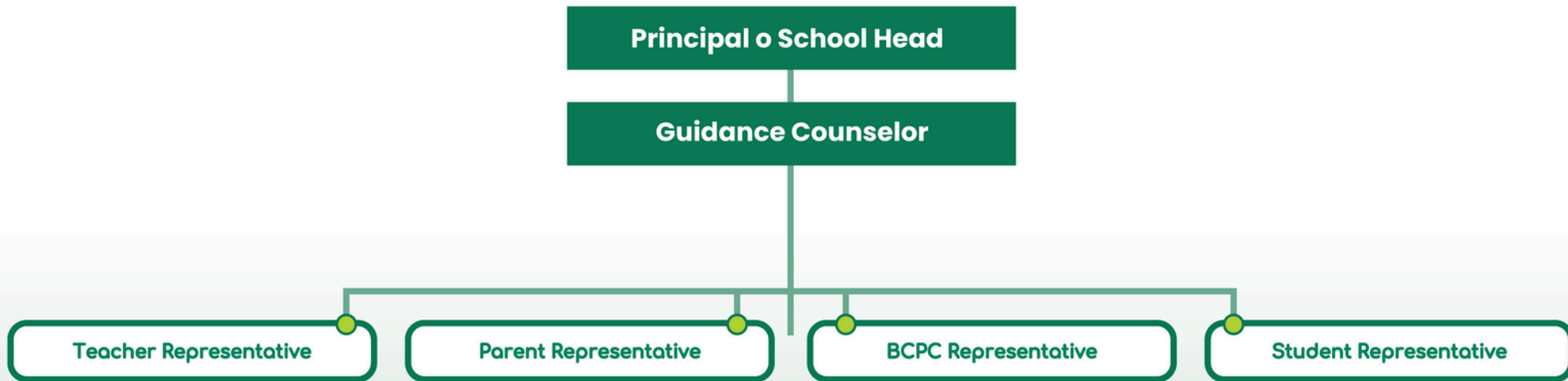
DepEd Child Protection Policy o CPP

Layunin ng Departamento na tiyakin ang espesyal na proteksiyon mula sa lahat ng uri ng pang-aabuso at pagsasamantala at pangangalaga na kinakailangan para sa kapakanan ng bata, na isinasaalang-alang ang mga pangunahing karapatan at tungkulin ng mga magulang, legal na tagapag-alaga, o iba pang responsableng indibidwal sa pangangalaga sa bata. Kinikilala ng DepEd ang karapatan sa pakikilahok ng bata sa pagbuo at pagpatupad ng mga polisiya, at sa lahat ng mga prosesong nakaaapekto sa kanila, maging sila ay biktima o *aggressor*, direkta man o sa pamamagitan ng isang kinatawan.

Alinsunod dito, binibigyang-diin ng Deped ang *zero tolerance* laban sa anumang pang-aabuso sa bata, pagsasamantala, karahasan, diskriminasyon, at pambu-*bully*.

Sino-sino ang bumubuo ng School Child Protection Committee o SCPC?

Mga Tungkulin ng *School Child Protection Committee*

1. Bumuo ng isang patakaran sa pangangalaga ng bata sa paaralan na may kasamang *code of conduct* at isang plano upang matiyak ang proteksiyon at kaligtasan ng bata, na susuriin tuwing tatlong (3) taon.
2. Magsimula ng mga programa sa pagpapalaganap ng impormasyon at mag-organisa ng mga aktibidad para sa proteksiyon ng mga bata mula sa pang-aabuso, pagsasamantala, karahasan, diskriminasyon at pambu-bully.
3. Bumuo at magpatupad ng *referral at monitoring system* na nakabatay sa paaralan.
4. Magtatag ng sistema para matukoy ang mga mag-aaral na posibleng dumaranas ng pinsala ng anumang pang-aabuso batay sa pisikal, emosyonal, o asal na mga palatandaan.
5. Tukuyin, i-refer at kung kinakailangan, i-report sa tamang ahensiya ang mga kaso ng pang-aabuso sa bata, pagsasamantala, karahasan, diskriminasyon, at *bullying*.

Mga Tungkulin ng School Child Protection Committee

6. Magbigay ng tulong sa mga magulang o tagapag-alaga, kung kinakailangan ang pagkuha ng eksperto sa *guidance counseling* mula sa mga naaangkop na opisina o institusyon.
7. Makipag-ugnayan sa *Women and Child Protection Desks* ng *Philippine National Police (PNP)*, *Local Social Welfare and Development Office (LSWDO)*, government and *Non-Government Organization (NGOs)*, at iba pang ahensya kung kinakailangan.
8. Subaybayan ang pagpapatupad ng mga positibong hakbang at epektibong pamamaraan sa pagbibigay ng kinakailangang suporta para sa bata at sa mga tagapangalaga.
9. Tiyakin na ang karapatan ng bata ay napakikinggan, iginagalang at itinataguyod sa lahat ng usapin at pamamaraan na nakaaapekto sa kanilang kapakanan.

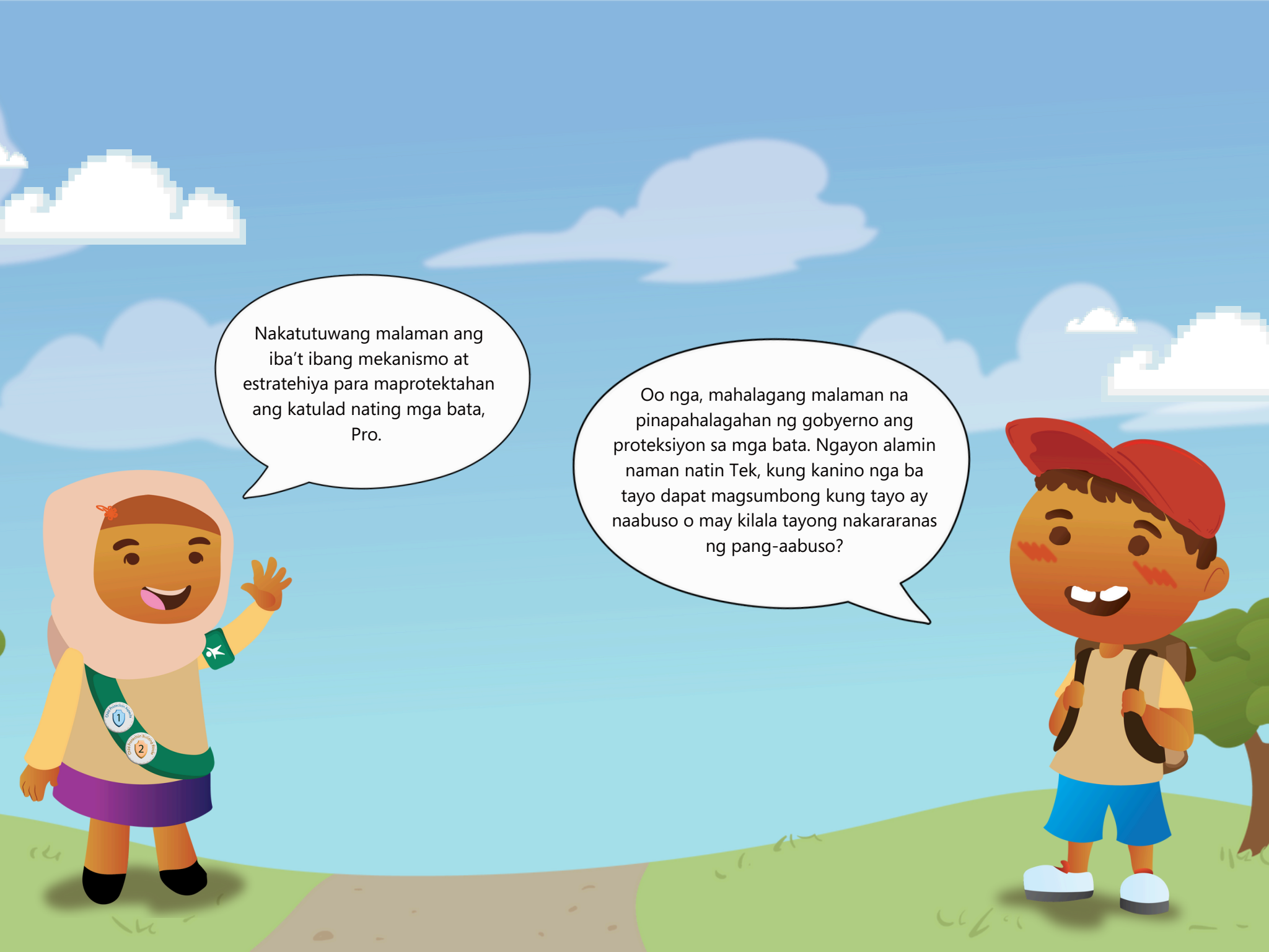
Sa inyong paaralan, pamilyar ka ba sa SELG at SSLG?

Kung ikaw ay nasa elementarya, mayroon tayong tinatawag na *Supreme Elementary Learner Government* (SELG). Ito ay isang grupo ng mga mag-aaral na naglalayong maging boses ng kanilang mga kaklase at tulungan silang makilahok sa mga gawaing pampaaralan. Layunin nito na gabayan ang mga mag-aaral sa paggawa at pagpapatupad ng mga programang makikinabang sa kanilang paaralan.

Kung ikaw naman ay nasa sekondarya, ang katulad na samahan ay tinatawag na *Supreme Secondary Learner Government* (SSLG). Ang SSLG ay nagtataguyod ng liderato at pakikilahok ng mga estudyante sa mga proyekto at aktibidad na makabubuti sa kanilang komunidad.

Sa parehong organisasyon, nagtutulungan ang mga estudyante upang mapabuti ang kanilang paaralan at magkaroon ng positibong epekto sa kanilang kapuwa.

Nakatutuwang malaman ang iba't ibang mekanismo at estratehiya para maprotektahan ang katulad nating mga bata, Pro.

Oo nga, mahalagang malaman na pinapahalagahan ng gobyerno ang proteksiyon sa mga bata. Ngayon alamin naman natin Tek, kung kanino nga ba tayo dapat magsumbong kung tayo ay naabuso o may kilala tayong nakararanas ng pang-aabuso?

Pag-uulat at Pagsangguni

Ito ay isang sistematikong proseso na ginagamit upang iulat at isangguni ang mga kaso ng pang-aabuso, kapabayaan, o anumang uri ng panganib na nararanasan ng mga bata.

Ang prosesong ito ay nagbibigay ng malinaw na mga hakbang kung paano tugunan ng mga guro, magulang, at iba pang mga stakeholders kapag may nalaman silang sitwasyon na nangangailangan ng atensyon.

Child Protection Referral Pathway

MGA KASO NA DAPAT I-REPORT

Proteksyon

- Biktima ng pananakit, abuso at exploitation
- Batang nahuli/naaresto dahil sa curfew
- Batang nasa lansangan
- Batang nasa residential care facilities
- Batang nasa Bahay Pag-Asa at iba pang detention facilities
- Batang tagapagtaguyod ng pamilya
- Batang manggagawa

SINO AND PWEDENG MAGREPORT?

KAHIT SINO

KANINO DAPAT I-REPORT

BARANGAY

- Barangay Council for the Protection of Children
Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____
- Barangay Health Emergency Response Team
Barangay Health Worker Barangay Nutrition Scholar
Pangalan: _____ Pangalan: _____
Telepono: _____ Telepono: _____
- Sanguniang Barangay
Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____
- Barangay Help Desk or Violence Against Women (VAW) Desk
Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

LOCAL SOCIAL WELFARE AND DEVELOPMENT OFFICE (Municipal/City/Province)

Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

DEPARTMENT OF SOCIAL WELFARE AND DEVELOPMENT (DSWD)

Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

PHILIPPINE NATIONAL POLICE (PNP)

Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

COMMISSION ON HUMAN RIGHTS (CHR)

Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

NATIONAL BUREAU OF INVESTIGATION (NBI)

Pangalan: _____ Hotline No: _____
Telepono: _____ FB page: _____

SAN PWEDENG DALHIN ANG BATA PARA SA KAUKULANG SERBISYO?

- Hospital/Rural Health Unit
Pangalan: _____
Telepono: _____
Hotline No: _____
FB page: _____
- Police Station
Pangalan: _____
Telepono: _____
Hotline No: _____
FB page: _____
- DSWD-accredited Residential Care Facilities
Pangalan: _____
Telepono: _____
Hotline No: _____
FB page: _____
- LSWDO o pinakamalapit na pasilidad
Pangalan: _____
Telepono: _____
Hotline No: _____
FB page: _____

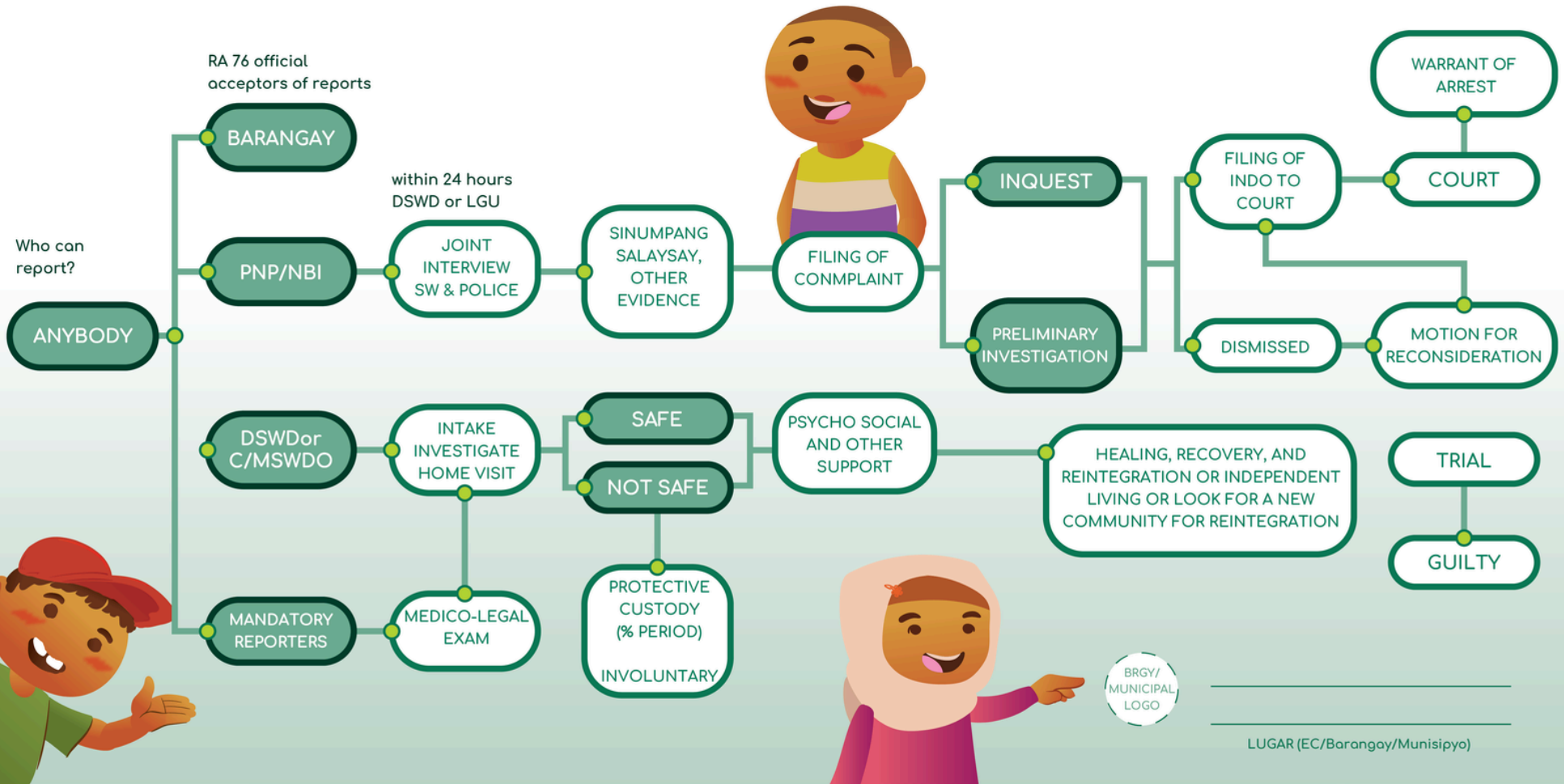
Lugar (Pangalan ng LGU)

No. 10 Apo St. Brgy. Sta Teresita, Quezon City, 1114
(02) 9374-3552; 8461-6620; 8366-1910; 8461-6553
(02) 3414-0641 www.cwc.gov.ph cwc@cwc.gov.ph
/CWCgovph @CWC_govph CWCChildrenOfficial

The Flowchart on the Management of Cases of Child Abuse, Neglect and Exploitation

REPORTING CHANNELS ON VIOLENCE AGAINST CHILDREN (VAC)

 Makabata Helpline 1383
 <https://cwc.gov.ph/>
 0919-354-1383 • 0915-802-2375
 1383 MAKABATA HELPLINE

 NCC-OSAEC-CSAEM
 (02) 8524-8939

 IACAT (Inter-Agency Council Against Trafficking)
 <https://iacat.gov.ph/>
 (02) 8527-2363 • (02) 8525-2131

 1343 Actionline against Human Trafficking
 <https://www.1343actionline.ph/>
 1343 Actionline@cfo.gov.ph
 1343 Action Line

 (02) 8931-9141 (RRPTP hotline)
 Text DSWD<space> blockchildporn <space> URL address and send to 2327
 Text blockchildporn <space> URL address and send to 0918-912-2813

 PNP Women and Children Protection
 <https://alengpulis.ph/>
 0966-725-5961 • 0919-777-7377

 Women and Children Cybercrime Protection Unit
 <https://acg.pnp.gov.ph/>
 (02) 8723-0401 ext. 7494
 0968-896-4759
 Aleng Pulis Cybersquad

 PNP Patrol 911
 <https://pnp.gov.ph/>

Mahusay!

Narito ang iyong *badge* para maging Batang Protektado at ligtas sa pang-aabuso!
Maari ka nang magpatuloy sa susunod na lebel.

Pagbati!

Maligayang pagdating sa *Level 4!*

Marami tayong natutunan tungkol sa mga batas, polisiya, mekanismo at estratehiya tungkol sa pagprotekta sa mga katulad nating bata. Sa lebel na ito, alamin naman natin kung paano tayo makikilahok sa pagsasagawa ng mga hakbang tungo sa proteksiyon natin.

Level 4
Child
Participation
in Different
Setting

Mga Benepisyo ng Partisipasyon ng Bata

Ang pakikilahok ay nag-aambag sa kultura ng respeto, nagtataguyod ng pampublikong partisipasyon, at aktibong pagkamamamayan.

Ang mga batang “empowered” ay mas may kaalaman at impormasyon, kaya't sila ay protektado laban sa karahasan, pagsasamantala, pang-aabuso, sakit, at iba pang isyu.

Dapat alam natin ang mga ito!

Ang pakikilahok ay maaaring makatulong sa pagpapataas ng tiwala sa sarili at sa kapwa, paglinang ng kakayahan sa pangangatwiran, at pag-unawa sa iba.

Ang kontribusyon ng mga bata ay nagpapalakas sa mga solusyon sa mga suliranin. Kapag binigyan ng pagkakataon, napatutunayan nila na maaari silang positibong makapag-ambag sa mga desisyon na nakaaapekto sa kanila.

Mga Paraan ng Makabuluhang Pakikilahok ng mga Bata

Consultative

Collaborative

Child-led

Mga Paraan ng Makabuluhang Pakikilahok ng mga Bata

Consultative

Ang mga bata ay **kinokonsulta at tinatanong ng kanilang mga pananaw o ideya**, ngunit ang mga desisyon ay nananatili sa mga nakatatanda.

Collaborative

Ang mga bata ay **aktibong nakikipagtulungan kasama ang mga nakatatanda** upang makabuo ng mga plano at magpatupad ng mga gawain. Nag-aambag sila sa pagdidisenyo ng mga pamamaraan para sa proseso at naririnig ang kanilang mga pananaw.

Child-led

Ang mga bata mismo ang **namumuno o nagpapalano ng mga aktibidad at sila na ang nagdedesisyon**. Ang mga nakatatanda ay maaaring magbigay ng suporta o gabay kung kinakailangan.

Mga Paraan ng Makabuluhang Pakikilahok ng mga Bata

Ang bawat paraan ng pakikilahok ay mahalagang aspeto ng kanilang pagkatuto at personal na pag-unlad. Ngunit mas makabuluhan kung naiaangkop ang paraan ng pakikilahok batay sa kanilang edad, kakayahan, sitwasyon at interes. Sa ganitong paraan, nagkakaroon ang mga bata ng kamalayan sa kanilang kakayahan at responsibilidad habang natututo silang maging produktibo at responsableng mga miyembro ng kanilang komunidad.

Partisipasyon ng bata sa iba't ibang lugar

Tahanan

Nararapat lamang na mabigyan sila ng pagkakataon na ipahayag ang kanilang mga saloobin at opinyon lalo na sa mga bagay na nakaaapekto sa kanila. Inaasahan sa mga nakatatanda na sila ay pakinggan at unawain. Mas mainam na sa tahanan nila ito unang maranasan upang maramdaman nila na ligtas sila sa lugar na ito na malayang maipahayag ang kanilang suhestiyon at saloobin.

Partisipasyon ng bata sa iba't ibang lugar

Mahalagang bigyan ng pagkakataon ang mga bata na pumili ng paaralan na nais nilang pasukan sa abot ng kakayahan ng kanilang mga magulang. Dapat din tiyakin na ang napiling paaralan ay *child-friendly* at *environment-friendly* upang masiguro ang kanilang kaligtasan.

Ang pakikilahok ng bata sa mga organisasyon sa paaralan katulad ng **Supreme Elementary Learner Government (SELG)** o **Supreme Secondary Learner Government (SSLG)** ay nakatutulong upang matutunan nilang makabuo ng mga komprehensibong programa para sa proteksiyon ng mga mag-aaral sa paaralan.

Paaralan

Partisipasyon ng bata sa iba't ibang lugar

Komunidad

Ang mga bata ay maaaring maging kinatawan ng *Council for the Protection of Children* at maging boses ng mga kapwa bata para sa pagpapaabot ng nararanasang isyu ng bata at pagbuo ng mga proyekto na tutugon sa mga isyu. Dito nabibigyan ng ligtas na lugar ang mga bata upang masiguro na protektado sila sa lahat ng pagkakataon.

Mga Inisyatibo ng Educo Tungo sa Pagpapatibay ng Proteksiyon sa Bata

Ang isinagawang “*DRR Training*”, sa ilalim ng **Project Keeping Children In-School, Bringing Back to Education the Out-of-School (KCiE)** ng Educo.

Isinagawa ng Educo ang isang *Disaster Risk Reduction (DRR) Training* kung saan natutunan ng mga bata ang taman paghahanda sa panahon ng krisis at sakuna.

Ang mga bata mismo ang tumukoy ng mga kakulangan o *gaps* sa kanilang komunidad kaugnay ng DRR at bumuo ng mga rekomendasyong programa, proyekto, o aktibidad upang matugunan ang mga naitalang hamon at kakulangan.

Mga Inisyatibo ng Educo Tungo sa Pagpapatibay ng Proteksiyon sa Bata

Ang mga bata sa *sponsored area* ng Educo ay katuwang sa pagtukoy ng mga isyu tungkol sa *child protection* sa kanilang paaralan at komunidad. Kasama rito ang muling pagsusuri ng *Child Protection Policy* ng kanilang paaralan at ang kontekstwalisasyon nito ayon sa mga isyung mahalaga sa kanilang komunidad.

Sa pamamagitan nito, nagiging boses ang mga bata sa kanilang komunidad sa pagbuo ng bagong polisiya na makatutulong sa seguridad nila.

Ang kanilang partisipasyon ay hindi lamang nagbibigay ng boses sa mga kabataan kundi nag-aambag din sa mas malawak na aksyon ng komunidad para mas mapagtibay ang mga proteksiyon sa kapwa nila bata.

Isa sa mga inisyatibo ng Educo ay ang *“Training on Revisiting Child Protection Policy”* na may layuning makatulong upang maiwasan ang anumang karahasan at mabigyan ng proteksiyon ang mga bata. Ito ay pinangunahan ng mga bata at ng komunidad upang tumugon sa mga hamon ng sakuna o krisis para sa mas ligtas na kapaligiran.

Ang larawang ito ay kuha sa isinagawang *“Training on Revisiting Child Protection Policy”* sa ilalim ng **Project STEPS (Strategic Approach towards Engaging Children in their Protection and Ensuring a Safe and Protective Environment for Children and Adolescents)** ng Educo.

Mga Inisyatibo ng Educo Tungo sa Pagpapatibay ng Proteksiyon sa Bata

Ang Educo ay nagsagawa ng mga *consultative sessions* sa ilalim ng Project STEPS kasama ang mga *right holders* bago pa man buuin ang *child protection manual at toolkit*. Sa mga sesyong ito, nakalap ang mga pananaw ng mga bata hinggil sa mga aspekto ng proteksiyon na nais nilang isama sa *toolkit*, na may layuning palakasin ang proteksiyon para sa mga bata.

Ang Child Protection Manual and Toolkit ay magbibigay ng mahalagang kaalaman sa mga bata tungkol sa kanilang mga karapatan sa proteksiyon laban sa karahasan, lalo na sa panahon ng krisis at mga sakuna.

Ang larawang ito ang kuha sa isinagawang “*Consultative Session*” sa ilalim ng **Project STEPS (Strategic Approach towards Engaging Children in their Protection and Ensuring a Safe and Protective Environment for Children and Adolescents)** ng Educo.

Mga Inisyatibo ng Educo Tungo sa Pagpapatibay ng Proteksiyon sa Bata

Ang *Barangay Children Organization* (BCO) ng *Proyektong Strengthening Accountability in Governance towards Ending Child Labor by Promoting Rights and Providing Socio-Economic Support* (SAGIP) ang nanguna sa pagsasagawa ng kampanya para sa pagpapalaganap ng kamalayan hinggil sa isyu ng *child labor* sa kanilang komunidad, bilang pangunahing isyu na kinahaharap nila.

Ito ay *child-led* dahil pinangunahan ng mga bata ang aktibidad simula sa pagpapalano, pagsasagawa ng proposal, at pagsasagawa ng mismong aktibidad. Ang mga adult ang nagsilbing suporta upang matagumpay na maisagawa ang aktibidad.

Ang “*World Day Against Child Labor 2024*” sa ilalim ng *Project SAGIP* ng Educo ay isinakatuparan na naglalayong masugpo ang suliranin ng *child labor* sa pamamagitan ng pagpapalakas ng pamamahala ng mga *duty-bearers* at mga inisyatibong pinangunahan ng mga bata upang wakasan ang *child labor* sa Rehiyong Bicol.

Dagdag pa rito, ilan rin sa mga benepisyaryong *child laborers* ng proyekto ay hindi na nagtrabaho at ngayon ay tinatamasa ang kanilang mga karapatan—ang makapag-aral at maglaro ng malaya kasama ang kanilang mga kababatang walang alalahanin.

Kuha sa isinagawang “*World Day Against Child Labor 2024*” sa ilalim ng **Project SAGIP (Strengthening Accountability in Governance towards Ending Child Labor by Promoting Rights and Providing Socio-Economic Support)** ng Educo.

Maligayang Pagbati!

Matapos ang ating makulay na paglalakbay, narito tayo sa huling bahagi kung saan tiyak ay mas pinalawak na ang iyong kaalaman tungkol sa mga batas at polisiya na naglalayong protektahan ang mga bata.

Sa ngayon, ikaw ay isang ganap na **CHILD PROTECTION ADVOCATE**! Narito ang iyong badge bilang patunay na ikaw ay isang **Batang Protektado**—isang tagapagtanggol ng karapatan at kaligtasan ng mga kabataan!

Mga pahayag mula sa mga Kabataang Bikolano

Alam ko sa sarili ko na marami pa akong dapat malaman tungkol sa CP o Child Protection. Mayroon ding kakulangan sa paglaganap nito sa aming komunidad. Ngunit, hindi pa huli ang lahat. Maaari nating tulungan ang ating sarili upang magkaroon ng kamalayan patungkol dito. Sa pamamagitan ng paggamit ng ating cellphone at social media, pwede natin itong gamitin sa maayos na paraan na makatutulong para sa atin upang maprotektahan natin ang ating sarili at ang bawat batang Pilipino.

- *Lisa, 13, Caramoran

Ngayon, ang mga batang katulad natin ay mas exposed na sa mundo ng internet. Ito sana ay safe space para sa atin, ngunit hindi natin maiiwasan ang kasamaan sa online world. Kaya mahalaga na pahalagahan natin ang privacy pagdating sa online world. Hindi dapat lahat ay shine-share natin. Mahalaga rin na alam natin kung kanino tayo magsusumbong kapag ang karapatan natin bilang bata ay inaabuso. Kaya huwag tayong matakot. Hindi tayo nag-iisa; may mga taong handang protektahan tayo mula sa kasamaan.

- *Carlo, 15, Donsol,

*hindi tunay na pangalan

Mga pahayag mula sa mga Kabataang Bikolano

Hindi lang sapat na alam natin ang tungkol sa child protection, dapat patuloy ang ating pagkilos tungo rito. Mahalagang may kamalayan tayo sa karapatan nating kabataan na tayo ay gabayan at protektahan ng ating mga tagapag-alaga. Alalahanin din natin na mayroon tayong karapatang magkaroon ng access sa mga programa't serbisyo ng estado sa pagbigay-tulong at suporta hindi lang sa aming kabataan kun'di pati na rin sa aming pamilya.

May karapatan tayo na maging ligtas sa ating kinabibilangang komunidad. Bilang kabataan, patuloy nating pahalagahan ang ating karapatang mamuhay nang ligtas at payapa. - *Kate, 14, Pilar

Ngayon ay mas maalam na ako na may karapatan pala tayo dapat na proteksiyong nagmumula sa ating mga magulang at iba pang nakatatanda dahil sila ang malalapitan natin sa kahit anong bagay sa ating buhay.

Natutunan ko ring may magagawa rin pala ang mga batang katulad ko sa pagsisiguro na walang maaabusong ibang bata sa aming komunidad at paaralan. Sana ay mawala na ang mga isyu gaya ng bullying.

- *Lawrence, 10, Castilla

*hindi tunay na pangalan

Susi sa Pagwawasto

Gawain 1:

Maaring ito ang maging sagot ng mga bata:

Mga Magulang Lolo, Lola, Mga Kaibigan, Guro, Mga pinsan, Tito o Tita, Tanod, Pulis at iba pa

Gawain 3:

1. E
2. A
3. C
4. D
5. B

Gawain 4:

1. ✓	6. ✗
2. ✓	7. ✓
3. ✓	8. ✓
4. ✗	9. ✓
5. ✗	

Gawain 5:

1. Bullying
2. Emosyonal
3. Child Labor
4. Abuse
5. Sekswal
6. Pisikal
7. Neglect
8. OSAEC

Gawain 6:

1. B	6. A
2. K	7. I
3. D	8. G
4. E	9. H
5. F	10. J

Kahulugan ng mga Salita

4Ps (Pantawid Pamilyang Pilipino Program) - isang *conditional cash transfer program* ng gobyerno ng Pilipinas sa ilalim ng Department of Social Welfare and Development na may layuning puksain ang matinding kahirapan sa Pilipinas sa pamamagitan ng pamumuhunan sa kalusugan at edukasyon partikular na sa edad 0-18.

Armed conflict - tumutukoy sa mga labanan sa pagitan ng mga puwersa ng gobyerno at mga armadong grupo, o kaya naman sa pagitan ng mga grupong ito sa loob ng Pilipinas. Kasama dito ang mga gawain na maaaring magdulot ng armadong labanan o karahasan na naglalagay sa mga buhay ng mga bata sa panganib at nakakasira sa kanilang mga karapatan.

Batas - isang alituntunin o patakaran na ipinapatupad ng gobyerno upang magtakda ng mga tamang pamantayan sa mga gawain ng mga tao.

Barangay Council for the Protection of Children (BCPC) - ito ay isang konseho sa barangay na binubuo ng mga opisyal ng barangay at mga kasapi mula sa iba't ibang sektor na may layuning protektahan ang mga bata sa kanilang komunidad. Ito rin ay tumututok sa mga isyu tulad ng pang-aabuso, kalusugan, edukasyon, at iba pang karapatan ng mga bata upang matiyak ang kanilang kaligtasan.

Best interest - tumutukoy sa kung ano ang pinakamabuti para sa isang tao, lalo na sa mga bata. Ito ay tumutok sa mga desisyon o aksyon na makikinabang at magpapabuti sa kalagayan, kaligtasan, at kaligayahan ng isang bata.

Kahulugan ng mga Salita

Biktima - isang tao na nakaranas ng pinsala, sakit, o hindi makatarungang pagtrato dahil sa isang aksidente, krimen, o masamang pangyayari.

Bullying - pagdulot ng pisikal at pasalitang pananakit nang paulit-ulit. Natutukoy ang pambu-bully sa pamamagitan ng intensiyon, dalas, at kapangyarihan at ito ay isang maling pattern ng pag-uugali.

Caregivers - mga tao na nagbibigay ng pangangalaga at suporta sa mga indibidwal na nangangailangan, tulad ng mga bata, matatanda, o taong may kapansanan. Maaari silang mga magulang, kamag-anak, o mga propesyonal.

Child Abuse - tumutukoy sa hindi makataong pagtrato sa bata maging ito man ay isang beses o paulit-ulit.

Child at Risk (CAR) - isang bata na vulnerable at nasa panganib na masangkot sa krimen dahil sa mga personal, pamilya, at panlipunang kalagayan.

Child In Conflict with the Law (CICL) - ay tumutukoy sa isang bata na pinaghihinalaan, inakusahan, o napatunayang nakagawa ng isang krimen ayon sa mga batas ng Pilipinas.

Child labor - ito ay tumutukoy sa kalagayan kung saan ang mga bata, karaniwang mas bata sa 18 taong gulang, ay pinipilit na magtrabaho na labag sa karapatan at makasasama sa kanilang kalusugan, edukasyon, at kabataan.

Kahulugan ng mga Salita

Child work - mga trabahong angkop sa edad ng mga bata na nakatutulong sa kanilang pisikal, emosyonal at mental na pag-unlad. Ito ang mga trabahong angkop sa edad ng mga bata na tumutulong sa kanilang pag-unlad, tulad ng pagtulong sa bahay o pag-aalaga sa mga alaga. Ang mga gawain ito ay nakatutulong sa kanilang pisikal, emosyonal, at mental na pag-unlad, tulad ng pagpapalakas ng katawan, pagkatuto ng responsibilidad, at pagpapabuti ng kasanayan sa paggawa ng desisyon.

Edukasyon - isang mahalagang proseso ng paghubog sa isipan at karakter ng isang tao. Ito ay hindi lamang tungkol sa pagkatuto ng mga aralin sa paaralan, kundi pati na rin sa pagtuturo ng mga tamang pag-uugali, pagpapahalaga, at kasanayan na magagamit sa buhay.

Kapabayaan - ito ay ang kakulangan o kawalan ng tamang atensiyon, pangangalaga at suporta ng magulang o sinumang taong pinagkakatiwalaang mag-alaga sa bata.

Karahasan - tumutukoy sa paggamit ng pisikal na lakas o pwersa na nagdudulot ng pinsala, sakit, o takot sa ibang tao.

Karapatan - mga kapangyarihang demokratiko ng isang mamamayan sa ilalim ng batas.

Konsultasyon - ang proseso ng paghahanap ng opinyon, payo, o impormasyon mula sa mga eksperto o mga taong may kaalaman hinggil sa isang partikular na usapin.

Kahulugan ng mga Salita

Learners with disabilities - mga mag-aaral na may kapansanan sa pag-aaral at nahihirapan makakuha ng mga pangunahing kasanayan o kaalamang pang-akademiko.

Mekanismo - isang paraan o sistema na ginagamit upang maisakatuparan ang isang layunin o proseso.

Non-discrimination - ang pagtrato sa lahat ng pantay-pantay, walang pinipiling lahi, kasarian, o relihiyon.

OSAEC - ito ay isang uri ng seksuwal na karahasan o pang-aabuso gaya ng pagmamaniipula at pagsasamantala sa mga bata na nagaganap sa online platforms.

Partisipasyon - ang aktibong paglahok ng isang tao sa mga gawain o desisyon, tulad ng sa komunidad, proyekto, o mga usapin na may kinalaman sa kanilang buhay.

Protection - ang pag-aalaga o pagtatanggol sa isang tao upang mapanatili ang kanyang kaligtasan, kapakanan, at mga karapatan.

Rights holder - ang tawag sa bata o indibidwal na mas mababa ang edad sa 18 taong gulang.

Safe Spaces - lugar o kapaligiran kung saan ang isang tao o grupo ng mga tao ay maaaring makadama ng tiwala na hindi sila malalantad sa diskriminasyon, pamumuna, panliligalig, o anumang iba pang emosyonal o pisikal na pinsala.

Kahulugan ng mga Salita

Serbisyo - ang pagbibigay ng tulong sa tao upang matugunan ang kanilang pangangailangan.

Toolkit - isang koleksyon ng mga gabay, materyales at resources na ginagamit upang protektahan ang mga bata mula sa panganib, pang-aabuso, at iba pang uri ng karahasan. Ito ay tumutulong sa mga guro, magulang, at komunidad na magbigay ng tamang pangangalaga at suporta sa mga bata.

Trafficking - mga aktibidad ng pagbili o pagbenta ng mga tao, o ng kumita ng pera mula sa trabahong pinipilit silang gawin.

MGA SANGGUNIAN

- Anti-Trafficking in Persons Act of 2003
- Batang Malaya Child Labor Knowledge Sharing System
- Compedium on Laws and Issuances of Children. (2022). Council for the Welfare of Children.Retrieved from [www.https://cwc.gov.ph](http://www.cwc.gov.ph)
- Council for the Welfare of Children (2018). 3rd National Plan of Action for Children (2017-2022)
- Council for the Welfare of Children & Educacion Fundacion y Cooperacion. (2014). Guidebook on Child Participation in the Philippines
- Department of Education. (2012). DepEd Order No. 40 (Child Protection Policy)
- Department of Education (2013).DepEd Order No. 55, series of 2013. Implementing Rules and Regulations of RA No.10627 otherwise known as the Anti-bullying Act of 2013.Retrieved from www.deped.gov.ph
- Department of Education (2015).DepEd Order No. 18, series of 2015. DepEd Guidelines and Procedures on the Management of Children-at-Risk (CAR) and Children-in-Conflict-with-the-Law. (CICL). Retrieved from www.deped.gov.ph
- Department of Justice & Department of Social Welfare and Development. (2014). Protocol for Case Management of Child Victims of Abuse, Neglect, and Exploitation. Retrieved from [www.https://www.doj.gov.ph](http://www.doj.gov.ph)
- Educacion Fundacion y Cooperacion (n.d.). Kasali ka, kasali ako, kasali tayong lahat! Children’s Guidebook on Child Participation in the Philippines

MGA SANGGUNIAN

- Family Code of the Philippines (Executive Order 209) (1987)
- Juvenile Justice and Welfare Act (RA 9344) (2005)
- RA 7610 otherwise known as “Special Protection of Children Against Abuse, Exploitation and Discrimination Act”
- Save the Children Sweden. (2011). Child Rights Governance: Implementing Child Rights. Retrieved from <https://resourcecentre.savethechildren.net>
- Special Protection of Children Against Abuse, Exploitation and Discrimination Act (RA 7610) (1992)
- The Child and Youth Welfare Code (PD 603) (1974)
- The Revised Penal Code (RA 11648) (2021)
- National Baseline Study on Violence Against Children in the Philippines. UNICEF Philippines, 2016
- United Nations Children’s Fund Armenia. (n.d). Four Principles of the Convention on the Rights of the Child. Retrieved from www.unicef.org
- United Nations Children’s Fund Montenegro. (2019). Strategy for exercising the rights of the child. Retrieved from <https://www.unicef.org>
- United Nations Children’s Fund United Kingdom. (n.d.). A child rights-based approach. Retrieved from <https://www.unicef.org.uk>

MGA SANGGUNIAN

- United Nations Children's Fund. (n.d.). The United Nations Convention on the Rights of the Child - The Children's Version. Retrieved from <https://www.unicef.org>
- United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. (n.d.). Background to the Convention. Retrieved from www.ohchr.org

 educoco.org

 info@educoco.org.ph

   EDUCOCO Philippines

 Benjamin Imperial St., Legazpi City, Philippines

 (052) 481 2100

